

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Osobní důchodová daň ve vybraných zemích
Personal Income Tax in Selected Countries

Student: Hana Meislová
Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Jan Široký, CSc.

Ostrava 2015

Zadání bakalářské práce

Student: **Hana Meislová**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **6202R049 Účetnictví a daně**
Téma: **Osobní důchodová daň ve vybraných zemích**
Personal Income Tax in Selected Countries

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teorie osobní důchodové daně
3. Analýza osobní důchodové daně ve vybraných zemích
4. Komparace osobní důchodové daně u modelových poplatníků
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*. Amsterdam: IBFD, 2014. 1026 s. ISBN 978-90-8722-241-3.

ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX, 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Jan Široký, CSc.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 07.05.2015

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně

V Ostravě 7. 5. 2015

Meislová Hana

Obsah

1	Úvod	5
2	Teorie osobní důchodové daně	7
2.1	Definice daně	7
2.1.1	Funkce daní	7
2.1.2	Třídění daní	8
2.2	Teorie osobní důchodové daně	10
2.2.1	Předmět daně	11
2.2.2	Disponibilní důchod	11
2.3	Vznik	11
2.4	Dobré vlastnosti daně	12
2.5	Daňový základ	13
2.5.1	Zdanitelný důchod	13
2.5.2	Úprava zdanitelného důchodu	15
2.6	Daňová kvóta	15
2.7	Sazba daně	16
2.7.1	Progresivní sazba daně	16
2.7.2	Rovná sazba daně	17
2.7.3	Negativní daň	17
2.7.4	Lafferova křivka a problém „stínové ekonomiky“	18
2.8	Dílčí závěr	19
3	Analýza osobní důchodové daně ve vybraných zemích	20
3.1	Analýza osobní důchodové daně v České republice	20
3.2	Analýza osobní důchodové daně v Bulharsku	22
3.3	Analýza osobní důchodové daně v Dánsku	24
3.4	Analýza osobní důchodové daně ve Španělsku	26

3.5	Analýza osobní důchodové daně v Chorvatsku	29
3.6	Analýza osobní důchodové daně v Německu	31
3.7	Dílčí závěr	34
4	Komparace osobní důchodové daně u modelových poplatníků	35
4.1	Komparace osobní důchodové daně ve vybraných zemích	36
4.1.1	Komparace osobní důchodové daně v Bulharsku	36
4.1.2	Komparace osobní důchodové daně v České republice	37
4.1.3	Komparace osobní důchodové daně v Dánsku.....	38
4.1.4	Komparace osobní důchodové daně v Chorvatsku	40
4.1.5	Komparace osobní důchodové daně v Německu.....	42
4.1.6	Komparace osobní důchodové daně ve Španělsku.....	43
4.2	Komparace daňového zatížení fiktivních poplatníků.....	45
4.2.1	Komparace daňového zatížení u poplatníka P1.....	45
4.2.2	Komparace daňového zatížení u poplatníka P2.....	47
4.2.3	Komparace daňového zatížení u poplatníka P3.....	49
4.3	Dílčí závěr	51
5	Závěr.....	52
	Seznam použité literatury.....	54
	Seznam zkratk	55
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Jeden ze známých ekonomů napsal, že „vymáhat daně znamená škubat husu tak, abychom získali co nejvíce peří s co nejmenším syčením“. Tento citát naneštěstí pravdivě vystihuje problematiku stanovení osobní důchodové daně, která ve společnosti zastává funkci nejméně oblíbené daně, jelikož zatěžuje příjmy všech pracujících poplatníků. Zároveň je osobní důchodová daň velmi důležitým nástrojem sloužícím k ovlivňování daňových subjektů a tím i celé ekonomiky. Zejména ve vyspělých zemích je považována za nejvýznamnější zdroj příjmů do státního rozpočtu.

Cílem bakalářské práce bude zjistit a vypracovat přehled celkového a reálného daňového zatížení příjmů ze závislé činnosti vybraných poplatníků. Celkem bude analyzováno následujících šesti zemí. Česká republika pro lepší porovnatelnost zjištěných výsledků. Bulharsko jako další zástupce rovné sazby daně, která je zároveň nejnižší v Evropské unii a patří mezi nejméně zadlužené země. Dánsko z důvodu vysokého zdanění práce. Chorvatsko, které se od července roku 2013 stalo doposud posledním členem Evropské unie a mezní růst sazeb je mnohem vyšší, než v ostatních zemích EU. Německo je z důvodu vysokých mezd a své blízkosti dobrou pracovní příležitostí pro české občany a zároveň je zde výpočet osobní důchodové daně jedním z nejnáročnějších. Poslední zemí je Španělsko, které strávilo většinu z posledních čtyř let v ekonomické recesi, z níž se vymanilo ve třetím čtvrtletí roku 2013. Důsledkem recese je zde i vysoká nezaměstnanost.

Bakalářská práce bude rozdělena do tří částí. První teoretická část obsahuje základní charakteristiku osobní důchodové daně a problematiku stanovení sazby daně. V rámci druhé kapitoly bude analyzována legislativní úprava osobní důchodové daně vybraných zemí potřebná pro vypracování této bakalářské práce. Pozornost bude věnována stanovení zdanitelného základu pro výpočet daně a příspěvkům sociálního zabezpečení, které rovněž zatěžují příjmy poplatníků. V poslední praktické části bude srovnáváno daňové zatížení fiktivních poplatníků z příjmů ze závislé činnosti nejprve v rámci jednotlivých zemí a následně ve všech zemích. Zatížení příjmů poplatníků bude posuzováno zprvu reálným zatížením daní a poté celkovým zatížením, včetně příspěvků na sociální a zdravotní pojištění.

V bakalářské práci budou použity metody analýzy, deskripce a komparace. Na první a druhou teoretickou část bude použita metoda deskripce a v praktické části metoda analýzy a komparace, která bude srovnávat fiktivní poplatníky a vybrané země.

Informace pro zpracování bakalářské práce budou čerpány z odborné literatury, aktuální informace budou převzaty ze zákonů a internetových zdrojů, které danou problematiku řeší. Na základě těchto znalostí budou realizovány jednotlivé výsledky zkoumání.

Bakalářská práce se naopak nebude zabývat jinými odvody daňového charakteru.

Práce vychází z legislativy platné pro zdaňovací období 2014 a byla dána k vazbě dne 28. dubna 2015.

2 Teorie osobní důchodové daně

Tato kapitola se bude zabývat teorií osobní důchodové daně a vymezením základních pojmů. Výsledky z této teoretické části budou použity v praktické části práce.

2.1 Definice daně

Daň představuje příjem finančních prostředků od soukromého do veřejného sektoru. Lze ji definovat jako povinnou, nenávratnou a zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu. Jedná se o platbu neúčelovou a neekvivalentní. Daň se buď pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém převodu nemovitostí). Povinnost daně vyplývá ze zákona. Nenávratnost má za následek, že daň nelze zpětně vymáhat. V okamžiku placení daní, není známo, co bude z finančních prostředků financováno. Tyto prostředky se pouze stávají součástí veřejného rozpočtu, poplatník tedy nemá nárok na adekvátní plnění.

2.1.1 Funkce daní

Mimo příjmů do veřejného rozpočtu pomáhají daně plnit veřejným financím funkce fiskální, alokační, redistribuční, stimulační a stabilizační.

Fiskální funkce

Hlavní funkcí daně je funkce fiskální, tedy schopnost získat finanční prostředky na financování veřejných výdajů. Mnohdy snaha o zvýšení daňových výnosů může mít i opačný účinek. Například v podobě úplného vyhnutí se placení daně nebo snížení zisku daně jiné. Je tedy třeba přihlížet i k dalším funkcím daní.

Alokační funkce

Získané prostředky jsou umísťovány tam, kde je to potřeba. Příkladem může být očkování. Užitek jedince, který se nechá očkovat, stoupá, pokud jsou lidé v jeho okolí rovněž proti této nemoci imunní. Stát tedy může buď podpořit financování očkování přímo ve formě státní dotace či příspěvku anebo nepřímo, kdy se jedná o tzv. daňovou podporu, tedy snížení daňové povinnosti těm, co si očkování zaplatili. Podobně stát podporuje

například i systém spoření na stáří pomocí snížení příspěvků penzijního připojištění ze základu daně.

Redistribuční funkce

Pomocí redistribuční funkce daně se zmírňuje rozdíl v důchodech chudších a bohatších. Větší podíl příjmů daní je vybírán od bohatších s vyšším základem daně. Stát tak získává prostředky pro zvýšení příjmů chudším pomocí transferových plateb.

Stimulační funkce

Subjekty většinou daně vnímají negativně. Stát buď tyto subjekty podpoří pomocí daňových úspor, nebo je naopak vystaví vyššímu zdanění, aby omezil spotřebu některých produktů. Příkladem pozitivní stimulace je, když stát umožní podniku, který se dostane do ztráty, snížit si v následujících letech základ daně o tuto ztrátu. Negativní stimulace nastává v případě vysokého zdanění alkoholických nápojů a tabákových výrobků, kde je snaha o snížení spotřeby statků, jež poškozují zdraví spotřebitelů.

Stabilizační funkce

Slouží ke zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice. V období ekonomického rozmachu, kdy rostou důchody a tím jsou vybírány vyšší daně, stát tvoří rezervu na horší časy. Naopak v ekonomickém úpadku jsou vybírány nižší daně a tak již získané úspory pomáhají znovu ekonomiku stabilizovat.¹

2.1.2 Třídění daní

Třídění podle dopadu

- Daně přímé – nelze je přenést na jiný subjekt, poplatník je platí ze svého důchodu.
 - Daně z příjmů:
 - daň z příjmů fyzických osob,
 - daň z příjmů právnických osob.

¹ Zevrubněji Musgrave, Musgraveová (1994), Široký (2008), Vančurová, Láchová (2014)

- Daně majetkové:
 - daň dědická,
 - daň darovací,
 - daň z nabytí nemovitých věcí,
 - daň z nemovitých věcí,
 - silniční daň.
- Daně nepřímé – poplatník platí daň ve zvýšené ceně výrobku. Plátce odevzdává daň finančnímu úřadu. Mezi nepřímé daně patří:
 - DPH,
 - spotřební daň,
 - ekologická daň.

Dále se daně třídí **podle objektu** na daně z důchodů (příjmů), ze spotřeby a majetkové daně.

Třídění **podle veličiny** lze rozdělit na daně kapitálové a běžné. U kapitálového členění je zdaňována stavová veličina, kterou lze vyjádřit množstvím, zásobou nebo stavem (jedná se zejména o majetkové daně). V běžném členění je zdaňována toková veličina, kterou lze vyjádřit časovým intervalem například čtvrtletí, rok, měsíc (jedná se zejména o daně přímé, spotřební a DPH).

Třídění podle adresnosti

Mezi třídění daní podle adresnosti patří:

- osobní - vztahují se ke konkrétnímu poplatníkovi. Bere se v úvahu jeho platební schopnost (daň z příjmů fyzických osob),
- „in rem“ (na věc) – nebere v úvahu platební schopnost poplatníka (spotřební daně, DPH, daň z příjmů právnických osob, majetkové, atd.).

Třídění podle druhu sazby

Daně lze třídit podle druhu sazby jako:

- stanovené bez vztahu k základu daně – daň platí všichni, výše daně se určuje podle platební schopnosti poplatníka,
- specifické – podle množství zdaňovaných jednotek (daně spotřební, pozemkové, domovní, atd.),
- „ad valorem“ – daň vypočtena procentem ze základu daně, vyjádřeném v peněžních jednotkách (DPH, obrátová, důchodová, atd.).

Daně lze rovněž dělit **podle svého daňového určení**, neboli do kterého rozpočtu příjmy z daní přispívají. Jedná se o státní (federální) rozpočet, municipální, rozpočty vyšších územněsprávních celků a svěřené (daně nižších vládních rozpočtů, např. daně z nemovitých věcí, které náleží obcím).²

2.2 Teorie osobní důchodové daně

Osobní důchodová daň je v českém daňovém systému jinak nazývaná jako daň z příjmů fyzických osob. Struktura osobní důchodové daně je komplikovaná, protože jsou na ni kladeny nejvyšší nároky. Rovněž podporuje spravedlnost a efektivnost daňového systému. Oproti nepřímým daním, kde jsou všichni poplatníci zdaňováni stejně, musí přímé daně vzít v úvahu sociální postavení poplatníků. K tomu se využívají odpočty od základu daně, slevy na dani, osvobození od daně atd. Osobní důchodová daň ztrácí na významu v méně vyspělých zemích. Špatná daňová morálka a nízký důchod zde neumožní stanovit příliš vysoké daně, jelikož většina poplatníků nedosáhne svým příjmem do vyššího daňového pásma, často ani ne za hranici nezdanitelného minima. Tyto země spíše spoléhají na příjmy z nepřímých daní. V opačné situaci se nachází vyspělé země, kde jsou důchodové daně hlavním zdrojem veřejného příjmu.

Osobní důchodová daň je často odsuzována za svou progresivitu. Pro některé poplatníky mohou být vysoké mezní sazby u vyšších důchodů demotivační a poplatníci tak ztrácejí chuť pracovat.³

² Kubátová (2010), Vančurová, Láchová (2014)

³ Kubátová (2010)

2.2.1 Předmět daně

Předmětem osobní důchodové daně jsou příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy.

2.2.2 Disponibilní důchod

Poplatníci daně nemohou podle svého uvážení využívat celý důchod, neboť část důchodu je jim odebrána v podobě osobní důchodové daně. Disponibilním důchodem je označována část důchodu, která jim po zdanění zůstává volně k dispozici. Ten mohou dále přeměnit buď ve formě úspor, nebo pro svou vlastní spotřebu.⁴

2.3 Vznik

Osobní důchodová daň vznikla v roce 1799 ve Velké Británii. Tehdejší výnos byl určen k financování válek proti Napoleonovi. Nejdříve se jednalo pouze o zdanění zisku (na úrovni osob), poté se však v roce 1803 rozšířila na veškeré příjmy. Ačkoliv krátce po vítězství nad Napoleonem bylo zdanění dočasně zrušeno, premiér Peel byl donucen jí opět znovu zavést z důvodu nedostatku veřejných příjmů a válečného zadlužení.

V dalších vyspělých zemích se objevilo zdanění osobního důchodu až na přelomu 19. a 20. století. Důchod byl zdaňován pouze několikaprocentní sazbou, ta platila pouze pro vysoké důchody. V meziválečném období, zejména po 2. světové válce, se tyto sazby rapidně zvýšily. V několika zemích byly dokonce nejvyšší důchody zdaněny i více než devadesáti procentní sazbou. Naopak v 80. letech propukla snaha o snížení daňových sazeb. Proběhla reforma daňových systémů a byl změněn podíl přímých a nepřímých daní (tzv. „daňový mix“) ve prospěch nepřímých daní. Dále došlo ke snížení sazeb až o desítky procent. Rovněž bylo usilováno o zjednodušení celého daňového systému zrušením existujících daňových úlev, výjimek ze zdanění a určitých odčitatelných položek od základu daně.

V daňové struktuře nastává problém poměru přímých a nepřímých daní. Některé země od poloviny 80. let upřednostňují přemístit část daňového břemene na nepřímé daně a odlehčit tak příjmy poplatníků. Tato teorie má však své výhody i nevýhody.

⁴ Jurečka, Jánošíková (2013)

Výhody pro větší zdanění pomocí nepřímých daní jsou:

- obtížný únik před placením daně,
- neodrazují tolik poplatníky pracovat jako přímé progresivní daně, které navíc snižují úspory,
- nižší náklady na administrativu než důchodové daně,
- větší výnosová pružnost při nízké inflaci.

Nevýhody pro větší zdanění pomocí nepřímých daní jsou:

- spotřební daně jsou regresivní (méně spravedlivé), distorzní (neefektivní),
- DPH má vyšší náklady na administrativu,
- tyto daně zvyšují inflaci.

Vláda může stanovit vyšší příspěvky na sociální zabezpečení. Tím si zabezpečí menší úniky stejně jako u vysokého spotřebního zdanění nebo zavádí ekologickou daň, čímž odlehčí zdanění důchodu.

S výjimkou tzv. „daňových rájů“ mezi které patří: Bahamy, Bahrain, Bermudy, Island, Kajmanské ostrovy, Kuvajt, Omán, Saudská Arábie, Sjednocené Arabské Emiráty a Uruguay, se osobní důchodová daň platí téměř ve všech státech. V těchto zemích daň z důchodu není považována za důležitý příjem do veřejného rozpočtu, neboť hlavní zdroj tvoří turismus nebo těžba ropy.⁵

2.4 Dobré vlastnosti daně

Důchodová daň svou podstatou přispívá ke spravedlnosti a efektivnosti daňového systému.

- **Daň odpovídá principu platební schopnosti.**

Pomocí progresivního zdanění, kdy jsou vyšší daňovou sazbou zdaňovány bohatší jedinci a naopak, stát obdrží prostředky pro přerozdělování důchodu mezi společnost a vyrovná tak výkyvy mezi jednotlivými důchody. Avšak toto zdanění

⁵ Kubátová (2010)

důchodů je v posledních letech velmi kritizováno. Podle ekonomů by neměla být daň posuzována dle principu platební schopnosti, ale naopak podle výdajů poplatníků.

- **Výnosy daně jsou pružné.**

Pružnost výnosů daně znamená, že s hospodářským růstem ekonomiky rostou i osobní důchody poplatníků a s tím i výnosy z daní. S vyšším důchodem však poplatníci přicházejí úměrně i o vyšší část výdělku. Reálný důchod se tak zvyšuje jen minimálně nebo vůbec. Proto tato vlastnost pro poplatníky není příliš výhodná. Pružné daně tak mohou v období růstu inflace „ochuzovat“ poplatníky, neboť vyšší důchody znamenají pro stát vyšší příjmy na daních.

- **Daň nezpůsobuje distorze v cenách.**

Důchodová daň sice nezpůsobuje distorze v cenách zboží a služeb, ale způsobuje distorzi mezi cenou práce a cenou volného času zejména u poplatníků s vyšším důchodem. Ti jsou totiž zatíženi větším daňovým břemenem a jsou tak demotivováni pracovat. Hledají daňové úniky a snaží se vyhýbat placením daní. Z tohoto důvodu se některé země připojily k proporcionálnějšímu zdanění.

- **Daň je dobrým makroekonomickým stabilizátorem.**

Progresivní daň představuje automatické přizpůsobování relativní daně v hospodářském cyklu.

- **Daň je „průhledná“, velikost daňového břemene poplatníka je zřejmá.**

Přímé daně jsou oproti nepřímým daním mnohem průhlednější. Je zřejmé, kdo nese daňové břemeno. Zatímco u nepřímých daní zaplacených ve zboží a službách nikoli.

- **Není problém se zdrojem platby daně.**

Povinnost platit daň vzniká úměrně se vznikem důchodu. Poplatníci jsou tedy solventní a garantují tak stálý příjem do veřejných rozpočtů.⁶

2.5 Daňový základ

2.5.1 Zdanitelný důchod

Předmětem daně je důchod dosažený ve zdaňovacím období. Zdaňovaným obdobím je kalendářní nebo hospodářský rok. Cílem je spravedlivě zdanit všechny důchody plynoucí

⁶ Kubátová (2010)

z různých zdrojů, neboť i ty mají „schopnost uspokojovat potřeby“, ať už se jedná o peněžní částky či naturální a jiné příjmy. Komplexní pojetí zdanitelného důchodu tedy obsahuje peněžní důchody, nepeněžní důchody, imputované důchody a nerealizované důchody.

- **Peněžní důchody** - jsou lépe zdanitelné na rozdíl od nepeněžních důchodů, kde dochází k nespravedlivému zdanění důchodu.
- **Nepeněžní důchody** - (naturální, získané např. směnou) jsou často nezdaňované nebo do určité výše osvobozené od daně, jelikož je těžké je oceňovat a vznikaly by tak časté daňové úniky. Daňové systémy většinou nepeněžní důchody vylučují z daňového základu.
- **Imputované důchody** (imputovaná renta, výroba pro vlastní potřebu, práce v domácnosti, volný čas jako náhrada nezískaného důchodu) – imputovanou rentou se rozumí nájemcem placené nájemné, které podléhá dani z příjmů. Nájemce v domě sám bydlí a realizuje spotřebu (jež představuje jeho důchod), která by se měla zdanit. Zhodnotit výši imputované důchodu však není jednoduché, proto se upouští od jeho zahrnutí do základu daně.
- **Nerealizované důchody** - představují nerealizované kapitálové výnosy, které prozatím nejsou proplacené. Jedná se zejména o cenné papíry a umělecká díla. Nerealizované výnosy představují rovněž růst bohatství poplatníka a měly by být proto zahrnuty do zdaňovaného základu například v podobě ocenění na konci zdaňovacího období. Avšak některá neobchodovatelná aktiva jsou těžko ocenitelná a poplatníci by z důvodu neproplaceného výnosu mohli být insolventní. Daňovou povinnost je možno donekonečna odkládat, jelikož se tyto výnosy dostanou do základu daně až v době realizace. Držená aktiva jsou ve skutečnosti dělena na krátkodobá a dlouhodobá. Krátkodobá (v ČR 3 měsíce) jsou zdaňována, kdežto dlouhodobá osvobozena.

V praxi převládá zdaňování peněžních realizovaných důchodů. To způsobuje významný rozdíl mezi hrubým národním produktem (dále jen HNP) a úhrnem zdaňovaných osobních důchodů. V některých zemích nečiní podíl zdaňovaného osobního důchodu na HNP ani polovinu.

2.5.2 Úprava zdanitelného důchodu

Zdanitelný důchod lze upravit o následující položky: odčitatelné, standardní úlevy a nestandardní úlevy.

Odčitatelné položky

Tyto položky jsou jedním ze způsobu poskytování daňových úlev a mají vliv na efektivní sazbu daně, tedy procentuální podíl daně k hrubému důchodu. Cílem je vzít v úvahu sociální poměry a rodinnou situaci poplatníka.

Standardní úlevy

Standardní úlevy se vztahují na všechny poplatníky po uskutečnění určitých podmínek. Většinou jsou stanoveny pevnou částkou. Příkladem je sleva na poplatníka, sleva na manžela (manželku), sleva na vyživované dítě, sleva na invaliditu, odečitatelné příspěvky sociálního pojištění apod.

Nestandardní úlevy

Nestandardní úlevy závisí na skutečných výdajích poplatníka a bývají stanovené maximální částky těchto úlev. Stát za pomoci nestandardních úlev pobízí poplatníky k určitému chování například investování, spoření atd. Spravedlnost je u tohoto typu úlev často zpochybňována, neboť bohatší jedinci mají možnost si prostřednictvím nestandardních úlev snížit výdaje z příspěvků na charitu, hypotéku, investice do podnikání a další, na jejichž realizaci chudší poplatníci svým příjmem nedosáhnou. Jedná se například o úroky z úvěrů, příspěvky na penzi, úlevy na studium poplatníka nebo jeho dětí, úlevy při poskytnutí příspěvků na charitativní účely, úlevy na investice nebo úlevy na provádění výzkumu apod.⁷

2.6 Daňová kvóta

Značí míru daňového zatížení. Může být buď jednoduchá, která zobrazuje podíl daní (bez příspěvků SZP) na HDP, nebo složená, která značí podíl všech daní (včetně příspěvků na SZP) na HDP. Složená metoda je využívanější, neboť má větší vypovídací schopnost. Ekonomové se často pozastavují nad úrovní daňového zatížení. Jedni poukazují na to, že vyšší

⁷ Kubátová (2010)

zdanění omezuje občany svobodně rozhodnout o svých příjmech, druzí naopak zastávají názor, že důležitější je zkvalitňování veřejného sektoru (školství, zdravotnictví, doprava) než osobní života (nové auta, televizory). Otázkou tedy je, kolik osobního důchodu by mělo připadnout veřejnému sektoru.

2.7 Sazba daně

2.7.1 Progresivní sazba daně

Daně u osobních důchodů bývají zejména progresivní, aby docházelo k většímu zdanění vyšších důchodů. K zabezpečení progresivity jsou určeny metody podle vzorce nebo tabulky daňových sazeb.

- **Klouzavá progresse** - stanovené hranice základu daně, podle kterých se část základu daně překračující tuto hranici zdaňuje vyšší sazbou daně. Příklad klouzavé progresse je ilustrován v tabulce 2.1.

Tabulka 2.1 Příklad klouzavé progresse:

Základ daně (Kč)	Daň (Kč)
Do 99 000	15 % ze ZD
Od 100 000 do 149 000	14 850 + 20 % ze ZD přesahující 100 000
Od 150 000 do 199 000	24 650 + 25 % ze ZD přesahující 150 000
200 000 a výše	36 900 + 30 % ze ZD přesahující 200 000

Zdroj: Vlastní zpracování

- **Stupňovitá progresse** – při této metodě se na rozdíl od klouzavé progresse při překročení hranice zdaňuje celý důchod, ne pouze jeho část. Tato metoda není v žádném daňovém systému realizována, neboť dochází k nespravedlivému zdaňování vyššího základu daně, kdy čistý důchod může být nižší než u nižšího základu daně. Příklad stupňovité progresse je ilustrován v tabulce 2.2.

Tabulka 2.2 Příklad stupňovité progresce:

Základ daně (Kč)	Sazba daně při stanoveném ZD	Vypočtená daň (Kč)	Důchod po zdanění (Kč)
99 000	15 %	14 850	84 150
100 000	20 %	20 000	80 000

Zdroj: Vlastní zpracování

2.7.2 Rovná sazba daně

Rovná neboli lineární sazba daně zahrnuje jednotnou sazbu daně a nezdanitelné minimum, které nepodléhá dani. Výhodou je jednodušší vyplnění daňového přiznání. Principem této daně je spravedlivější zdanění vyšších příjmů než u progresivní daně, kde jsou bohatší důchodci „trestány“ za svou píli a pracovitost a vedou tak k větším daňovým únikům. Ačkoliv se jedná o rovnou sazbu daně, absolutní příjem z daní je u bohatších důchodců stále vyšší než u nižších příjmů.⁸

2.7.3 Negativní daň

Daň z důchodu platí každý poplatník, jehož důchod přesahuje garantovaný důchod (tzv. „pozitivní daň“). V případě, že je poplatník bez příjmu nebo s nízkým příjmem a na tuto částku nedosáhne, má nárok na podporu od státu ve formě transferů. Jedná se tedy o negativní daň. Příklad negativní daně je zobrazen v tabulce 2.3. Výše tohoto transferu závisí na výši negativní daně a garantovaného životního minima, společně pak tvoří celkový důchod jedince. Nárok na podporu klesá s růstem vlastního příjmu jedince. Tato daň je však zatím pouze teoretická, v praxi doposud nebyla využita v plném rozsahu.⁹

⁸ Jurečka, Jánošíková (2014), Šíroký (2008)

⁹ Kubátová (2010), Musgrave, Musgraveová (1994), Šíroký (2008)

Příklad: Stát stanovil lineární sazbu daně ve výši 20 % a garantovaný důchod činí 15 000 Kč.

Tabulka 2.3 Výpočet negativní daně

Vlastní důchod (Kč)	Výpočet (Kč)	20% daň (Kč)	Negativní daň (Kč)	Celkový příjem (Kč)
0	$(0 - 15\,000) * 20\%$	0	3000	3 000
5 000	$(5\,000 - 15\,000) * 20\%$	0	2 000	7 000
10 000	$(10\,000 - 15\,000) * 20\%$	0	1 000	11 000
15 000	$(15\,000 - 15\,000) * 20\%$	0	0	15 000
20 000	$(20\,000 - 15\,000) * 20\%$	1 000	0	19 000
25 000	$(25\,000 - 15\,000) * 20\%$	2 000	0	23 000

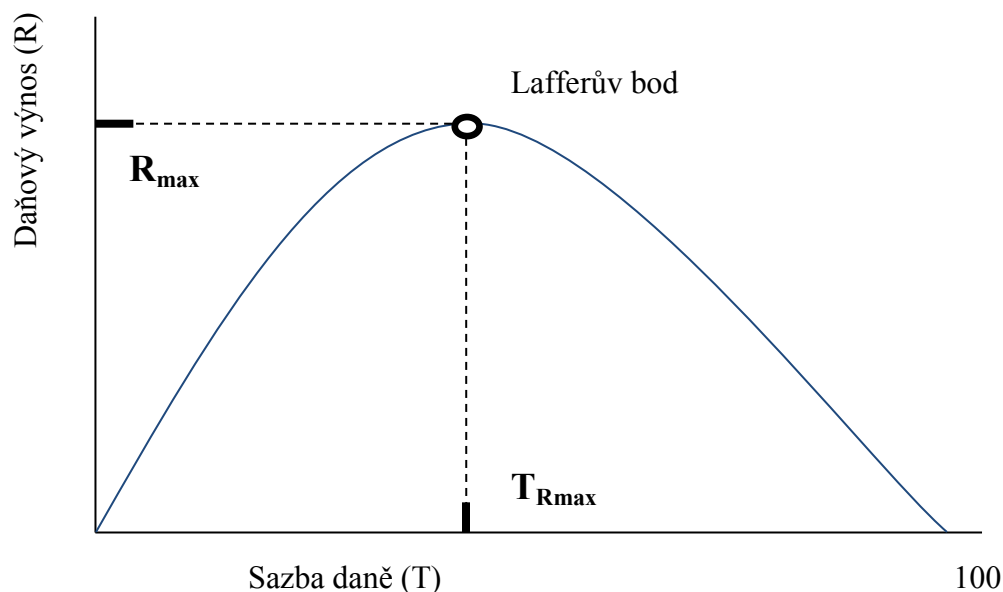
Zdroj: Vlastní zpracování

2.7.4 Lafferova křivka a problém „stínové ekonomiky“

Lafferova křivka znázorňuje vztah mezi sazbou daně a daňovým výnosem. Příklad Lafferovy křivky je znázorněn v grafu 2.1. Maximální daňový příjem je nazýván jako Lafferův bod, neboli taková výše sazby daně, která by s ohledem na daňový výnos byla v dané ekonomice optimální. Hledání tohoto bodu v dané ekonomice je však velmi obtížné. Před Lafferovým bodem dochází k nízkému zdanění důchodu. Při zvýšení daňových sazeb dojde ke zvýšení daňových příjmů. Naopak za Lafferovým bodem dochází k vysokému zdanění. To demotivuje poplatníky daně k práci a důsledkem bývá rovněž vyhýbání se dani, daňovým unikům nebo úniku kapitálu ze země. Jedná se o tzv. „stínovou ekonomiku“. Příkladem vyhýbání se placení daně může být protislužba dvou řemesníků. Pan Novák opraví panu Sedláčkovi boty, pan Sedláček zase panu Novákovi opraví motorku. Při takovéto protislužbě nedochází k prodeji a nemusí tedy ze své činnosti odvádět daň. Při vyšším zdanění rovněž poplatníci upřednostňují riziko při očekávaném výnosu z daňového úniku nebo směřují svůj kapitál do zemí s nižším zdaněním. Vždy tedy se zvýšením daňové sazby nedochází i ke zvýšení daňového výnosu. Z Lafferovy křivky rovněž vyplývá, že stejný daňový výnos může nastat při dvou různých sazbách daně. Upřednostněno je však vždy nižší zdanění, neboť by nedocházelo k „stínové ekonomice“. V případě stoprocentního zdanění by nedocházelo k žádným výnosům. Při takovéto výši daňových sazeb by nebyl nikdo ochoten pracovat. Sklon Lafferovy křivky také vyjadřuje, že vztah mezi sazbou daně

a daňovým výnosem není lineární, tedy při dvojnásobném zvýšení daně (např. z 10 % na 20 %) se nezvýší dvojnásobně i daňový výnos, ale bude nižší. Vždy bude výhodnější stanovit nižší sazbu daně, neboť větší počet nižších důchodů vynesete větší daňové výnosy, než zdanění větší sazbou daně menší počet bohatších důchodů.¹⁰

Graf 2.1 Lafferova křivka

Zdroj: Vlastní zpracování

2.8 Dílčí závěr

Tato část textu se v úvodu zabývala definicí daně, její funkcí a tříděním podle jednotlivých kritérií. Dále byla zaměřena na teorii osobní důchodové daně, její vznik a vymezení konkrétních pojmů, jako je předmět daně a daňový základ. V poslední části této kapitoly je popsána složitost stanovení sazby daně, zejména problém stínové ekonomiky a negativní daně.

¹⁰ Holman (2008), Holman (2005), Jurečka, Jánošíková (2014)

3 Analýza osobní důchodové daně ve vybraných zemích

Tato kapitola se bude zabývat analýzou osobní důchodové daně ve vybraných zemích.

3.1 Analýza osobní důchodové daně v České republice

Základní charakteristika České republiky je znázorněna v tab. 3.1.

Tabulka 3.1 Základní informace České republiky:

Hlavní město	Praha
Počet obyvatel	10, 627 mil.
Rozloha	78 867 km ²
Měna	CZK
Nezaměstnanost	6,7 %
Inflace	1,3 %

Zdroj: Central intelligence agency, stav k 1. 1. 2014

Daně z příjmů fyzických osob blíže specifikuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“). Za daňového rezidenta je považována osoba, která má zde trvalé bydliště nebo pobývá v České republice alespoň 183 dnů v průběhu kalendářního roku. Výjimkou jsou pobyty z důvodu studia a léčby. Ti jsou považováni za daňové nerezidenty, jejich daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy na území České republiky. Daňoví rezidenti mají daňovou povinnost z příjmů plynoucích jak na území České republiky, tak i ze zahraničí. Předmětem daně jsou příjmy (peněžní i nepeněžní) rozděleny do následujících kategorií:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu,
- ostatní příjmy.

Předmětem daně dle ustanovení § 3, odst. 4 ZDP nejsou přijaté úvěry a půjčky a příjmy z dědictví. Do osvobozených příjmů patří sociální příjmy a transfery, náhrady škody a pojistná plnění.

Základem daně jsou příjmy přesahující výdaje ve zdaňovacím období nebo souhrn jednotlivých základů daně, má-li poplatník i jiné příjmy. Do ztráty se lze dostat u jednotlivých daňových základů z podnikání a nájmu. Daňově uznatelným nákladem není zaplacené pojistné na sociální pojištění. Pokud je zaměstnanec v zaměstnaneckém poměru, je základem daně tzv. „superhrubá mzda“, neboli příjem zvýšený o sociální pojištění, který zaplatil zaměstnavatel za zaměstnance.

Základ daně lze snížit o odpočty a slevy na dan. Těmito položkami mohou být například úroky z hypotečního úvěru, příspěvky na penzijní připojištění, životní pojištění a zaplacené členské příspěvky odborové organizaci. Základ daně lze rovněž snížit o hodnotu darů, minimálně však o 1 000 Kč, maximálně však do 10% výše základu daně.

Upravený daňový základ je zdaňován dle § 16 ZDP lineární sazbou daně, která pro rok 2015 činí 15 %. Poté si lze uplatnit slevy na dani. Nejzákladnější je sleva na poplatníka, která činí 24 840 Kč. Dále sleva na invaliditu, kdy si lze u invalidity I. a II. stupně uplatnit částku 2 520 Kč, u invalidity III. stupně 5 040 Kč a pro držitele ZTP/P 16 140 Kč. Sleva na studenta dosahuje 4 020 Kč (maximálně do výše 26 let, u doktorského studia prezenčního typu až 28 let). Dále si může uplatnit slevu na každé vyživované dítě ve výši 13 404 Kč. Pokud daň činí méně, než výše daňového zvýhodnění na děti, může poplatníkovi vzniknout tzv. daňový bonus, maximálně však do výše 60 300 Kč za rok.

Daňové přiznání je třeba podat do 1. dubna následujícího roku. Lhůtu však lze prodloužit až o 3 měsíce po skončení zdaňovacího období, pokud je to (za poplatek) umožněno finančním úřadem v době, kdy stále běží lhůta pro podání daňového přiznání nebo je zkontaktován daňový poradce, prostřednictvím kterého je odklad zařízen. V posledním případě je třeba podepsat plnou moc k zastupování ve věci „přiznání k dani z příjmů“. Pokud bude poplatníkovi odklad umožněn, je třeba tuto skutečnost nahlásit do konce dubna zdravotní pojišťovně a na správě sociálního zabezpečení. Měsíčně sráží zaměstnavatel zaměstnanci zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti, ostatní zálohy až podle výše poslední daňové povinnosti.

Do systému sociálního pojištění se zahrnuje veřejné zdravotní pojištění, povinné důchodové pojištění, nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Výše sazeb pojistného je znázorněna v tabulce 3.2. Účast na sociálním a zdravotním pojištění se dělí dle různých kritérií - osoba samostatně výdělečně činná (dále jen OSVČ), zaměstnanecký poměr, apod. Maximální vyměřovací základ pro platby sociálního zabezpečení v roce 2014 činil 1 245 216 Kč.¹¹

Tabulka 3.2 Výše sazeb pojistného

	Zdravotní pojištění (%)	Nemocenské pojištění (%)	Důchodové pojištění (%)	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (%)
Zaměstnanec	4,5	0	6,5	0
Zaměstnavatel	9	2,3	21,5	1,2
OSVČ	13,5	-	28	1,2

Zdroj: Vlastní zpracování podle Schellekens (2014)

3.2 Analýza osobní důchodové daně v Bulharsku

Základní charakteristiky Bulharska jsou znázorněny v tab. 3.3.

Tabulka 3.3 Základní informace Bulharska

Hlavní město	Sofie
Počet obyvatel	6, 924 mil.
Rozloha	110 993 km ²
Měna	BGN
Nezaměstnanost	11,6 %
Inflace	1,5 %

Zdroj: Central intelligence agency, stav k 1. 1. 2014

Daňovým rezidentům jsou zdaňovány celosvětové příjmy, zatímco daňovým nerezidentům pouze příjmy na území Bulharska. Za daňového rezidenta je považována osoba,

¹¹ Schellekens (2014), Široký (2013)

kteřá zde pobývá alespoň 183 dnů v průběhu 12 měsíců. Výjimkou jsou pobyty z důvodu studia a léčby nebo má zde „středisko životních zájmů“¹², dále jednotlivec, pokud má zde trvalé bydliště, s výjimkou jedinců, kteří mají středisko životních zájmů v jiné zemi. Předmětem daně jsou příjmy (peněžní i nepeněžní) rozděleny do následujících kategorií:

- příjmy ze zaměstnaneckého poměru (včetně odměn ředitelů a manažerů),
- příjmy živnostníků a jiného podnikání a profesních činností (zemědělství, rybářství, lesnictví a aktivit z nezaměstnaneckého poměru),
- kapitálové příjmy z movitého a nemovitého majetku,
- příjmy z pronájmu movitého a nemovitého majetku,
- ostatní příjmy a ocenění.

Do osvobozených příjmů patří důchody a jiné přijaté náhrady od zákonných fondů sociálního zabezpečení. Například sociální pomoc, podpora a stipendia, kompenzace nemocenské placené zaměstnavatelem za první 3 dny nemoci (70 % platu), náhrady vyplácené při plnění z pojištění majetku a pojištění osob.

Ze základu daně si mohou poplatníci odečíst povinné příspěvky na sociální zabezpečení, dobrovolné příspěvky na sociální zabezpečení (v nezaměstnanosti, důchodové, zdravotní a životní pojištění), až do výše 10 % z celkových zdanitelných příjmů u každého příspěvku. V případě manželů, kdy je poplatník nebo jeho manželka při uzavírání smluv mladší 35 let, lze uplatnit úroky z hypotéky až do výše 100 000 BGN, dále dary, pokud nepřekročí 5 nebo 15 % ze zdanitelného příjmu. Maximální sazba závisí na druhu instituce, která dar přijímá. Dary do zdravotního fondu na léčbu dětí jsou odpočitatelné do výše 50 % ze zdanitelných příjmů. Celková částka odpočtů nemůže přesáhnout 65 % zdanitelného příjmu. V souvislosti se zavedením rovné sazby daně od 1. 1. 2008 nejsou stanoveny žádné další slevy, včetně slev na dítě, vyjma slevy na invalidu, která je poskytována ve výši 7 920 BGN ročně.

Rovná sazba daně činí 10 %. Čistý příjem živnostníků je zvlášť zdaněn rovnou sazbou daně ve výši 15 %.

¹² V případě, že má jednotlivec stálé bydlení ve 2 státech, považuje se za středisko životních zájmů stát, kde má osobní a hospodářské vztahy.

Pro odvody příspěvků sociálního zabezpečení je u zaměstnavatelů vyměřovacím základem roční hrubý příjem do výše 28 800 BGN. Úhrnná sazba příspěvků za zaměstnavatele činí 17,4 %. Dále jsou zaměstnavatelé povinny platit příspěvky do úrazového a nemocenského fondu ve výši 0,4 – 1,1 %.

U zaměstnanců je vyměřovací základ totožný jako u zaměstnavatelů. Úhrnná sazba příspěvků však činí 12,9 % a příspěvky jsou odčitatelné pro účely osobní důchodové daně.

OSVČ mají pouze stanovené minimální a maximální částky, vyměřovací základ si však stanovují samy. Úhrnná sazba příspěvků činí 25,8 %.¹³

3.3 Analýza osobní důchodové daně v Dánsku

Základní charakteristika Dánska je znázorněna v tab. 3.4.

Tabulka 3.4 Základní informace Dánska

Hlavní město	Kodaň
Počet obyvatel	4, 470 mil.
Rozloha	43 094 km ²
Měna	DKK
Nezaměstnanost	7 %
Inflace	0,8 %

Zdroj: Central intelligence agency, stav k 1. 1. 2014

Daňovým rezidentem podléhajícím zdanění se v Dánsku stává jedinec v případě, že má trvalé bydliště v Dánsku. Jedinec, který je přítomen v Dánsku po dobu delší, než 6 měsíců a to včetně krátkodobých pobytů v zahraničí (turista nebo student, který v Dánsku nepodniká a má trvalé bydliště v jiné zemi, se stává daňovým rezidentem, pokud jeho pobyt v Dánsku přesáhne 365 dní v období 2 let). Dále zaměstnanec na palubě lodi registrované v Dánsku, který je dánské národnosti a není schopen doložit, že má trvalé bydliště v zahraničí nebo cizí státní příslušník, který byl před zaměstnáním na lodi rezidentem Dánska.

¹³ Schellekensn (2014), Široký (2013)

Předmětem daně jsou příjmy a kapitálové výnosy rozděleny do následujících 4 kategorií:

- osobní příjem,
- kapitálový příjem,
- příjem z akcií,
- ostatní příjmy.

Kromě běžných daňově uznatelných nákladů, si lze odečíst výdaje související s dojížděním za prací, pojistné pro případ nezaměstnanosti a poplatky za členství odborových svazů. Maximální hranicí pro celkové odpočty činí za rok 5 600 DKK na jednoho poplatníka. Dalšími odpočitatelnými položkami jsou v Dánsku úroky z hypotečního úvěru, pojistné stanovené v daňovém zákoně, speciální zaměstnanecký odpočet a odpočet pro OSVČ ve výši 7,25%, maximálně do výše 23 800 DKK. Tento odpočet se navyšuje o 8 600 DKK pro svobodné rodiče. Dále veřejně prospěšné dary převyšující částku 500 DKK až do výše 14 800 DKK. Slevy na děti ani jiné závislé osoby zde nejsou k dispozici, avšak každý poplatník daně si může uplatnit osobní příspěvek ve výši 42 800 DKK, který se odečítá od jeho daňové povinnosti.

Daňovou povinnost tvoří souhrn šesti dílčích základů daně, které jsou rozděleny podle kategorií jednotlivých příjmů. Základní daňová sazba uplatňována na zdanitelný příjem do výše 449 100 DKK činí 6,83 %. U zdanitelného příjmu přesahující částku 449 100 DKK se uplatňuje sazba ve výši 15 %. V závislosti na výši kapitálových příjmů se pak dále uplatňují 6%, 25%, 27% a 42% sazby daně. Sazby pro příjmy z akcií, pojistného na sociální zabezpečení a církevní daň se nezahrnují do souhrnného výpočtu daňové sazby.

Kromě národní osobní důchodové daně existuje v Dánsku i tzv. místní osobní důchodová daň. Ta je vybírána municipálními daňovými obvody, dle kterých se jednotlivé sazby daní liší (pohybují se v rozmezí od 22,5 % a 27,8 %, v průměru 24,9 %), společně s 5% příspěvkem na zdravotní pojištění je průměrná municipální sazba daně 29,9 %. Dividendové výnosy a jiné hrubé výnosy jsou zdaňovány většinou 27% sazbou daně.

Církevní daň se vztahuje pouze na členy registrovaných církví. Je vybírána ze zdanitelných příjmů paušální sazbou daně, která se liší podle municipality. V roce 2014 se pohybovala v rozmezí od 0,43 % do 1,45 %.

Zdaňování manželů probíhá odděleně, ale uplatňují se určité úpravy, pokud mají různé výše příjmů. Například pokud jeden z manželů může uplatnit slevu na dani v rozsahu, v jakém ji nemůže uplatnit druhý z manželů nebo pokud příjem jednoho z manželů nepřesáhne práh pro uplatnění 15% národní důchodové daně. Tato nevyužitá část prahu pro uplatnění vyšší daňové sazby může být přičtena do prahu druhého z manželů.

Zaměstnavatelé nejsou povinni platit příspěvky sociálního zabezpečení. Příspěvky zaměstnanců a OSVČ mají sazbu 8 %.¹⁴

3.4 Analýza osobní důchodové daně ve Španělsku

Základní charakteristika Španělska je znázorněna v tab. 3.5.

Tabulka 3.5 Základní informace Španělska

Hlavní město	Madrid
Počet obyvatel	46,507 mil.
Rozloha	504 782 km ²
Měna	EUR
Nezaměstnanost	25,4 %
Inflace	1,8 %

Zdroj: Central intelligence agency, stav k 1. 1. 2014

Daňovým rezidentem ve Španělsku se stává jedinec, pokud je zde déle jak 183 dní kalendářního roku nebo je Španělsko centrem jeho životních zájmů, ekonomických, pracovních nebo profesionálních aktivit. Rezidenti jsou zdaňováni podle svých celosvětových příjmů. Nerezidenti pouze z příjmů na území Španělska.

¹⁴ Schellekens (2014), Šíroký (2013)

Předmětem daně jsou příjmy rozděleny do následujících 6 kategorií:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy z movitého majetku,
- příjmy z nemovitého majetku,
- příjmy z podnikání,
- kapitálové příjmy,
- přiznávané příjmy (např. příjmy z kolektivního investování, se sídlem v tzv. „daňovém ráji“).

Do osvobozených příjmů řadíme např. dividendy až do výše 1 500 EUR, některé kapitálové příjmy, výživné, odškodnění za fyzickou nebo psychickou újmu, náhrady za odstupné až do výše stanovené zákonem, stipendia, některé ceny a výhry z loterií. Mzdy vzniklé z práce realizované v cizích zemích a zdaněné srovnatelnou daní z příjmů jako ve Španělsku, jsou osvobozeny až do výše 60 100 EUR. Základem daně je součet jednotlivých základů daně dle druhů příjmů. Základ daně, kromě příjmů ze závislé činnosti, lze snížit o daňovou ztrátu. Daňoví poplatníci mají nárok na odpočet v závislosti na výši jejich hrubého příjmu v rozmezí od 2 652 do 4 080 EUR. Výpočet je ilustrován v tabulce 3.6.

Tabulka 3.6 Výpočet odpočtu ve Španělsku

Hrubý příjem (EUR)	Příspěvek (EUR)
do 9 180	4 080
9 181 – 13 260	4 080 – 35% * (hrubý příjem – 9181)
nad 13 261	2 652

Zdroj: Vlastní zpracování podle Schellekens (2014)

Dále si mohou uplatnit osobní slevu ve výši 5 151 EUR. V případě společného podání činí příspěvek pro druhého poplatníka 3 400 EUR ze základu daně. Pro poplatníky starší 65 let se jedná o slevu ve výši 6 069 EUR a 4 300 EUR, nad 75 let 7 191 EUR a 5 400 EUR. Rodinné příspěvky jsou závislé na počtu vyživovaných osob, jejich věku a velikosti příjmů. Lze si uplatnit příspěvek ve výši 1 836 EUR na první dítě, do věku 25 let, žijící v domácnosti, jehož příjem nepřesahuje 8 000 EUR, 2 040 EUR na druhé dítě, 3 672 na třetí dítě a 4 182 na každé další vyživované dítě. Navíc obdrží příspěvek ve výši 2 244 EUR za každé dítě mladší 3 let nebo za každé adoptované dítě, jakéhokoliv věku, ve věku adopce

a následující 2 roky poté. Dále příspěvek na každou závislou osobu starší 65 let ve výši 918 EUR (2 040 EUR pro osoby starší 75 let), pokud jejich příjem nepřesáhl 8 000 EUR. Dividendové výnosy a jiné hrubé výnosy jsou zdaňovány většinou 27% sazbou daně. Všechny osobní odpočty i rodinné odpočty mohou být odečteny pouze do výše vypočtené daně poplatníků. Slevy převyšující daňovou povinnost se ztrácí.

Příjmy, po příspěvcích a odvodech, jsou zdaňovány progresivní sazbou daně ilustrovanou v tabulce 3.7.

Tabulka 3.7 Sazba daně ve Španělsku

Zdanitelný příjem (EUR)	Sazba daně (%)
do výše 17 707,20	24,75
17 707,20 - 33 007,20	30
33 007,20 - 53 407,20	40
53 407,20 - 120 000,20	47
120 000,20 – 175 000,20	49
175 000,20 – 300 000,00	51
300 000,00 a výše	52

Zdroj: Vlastní zpracování podle Schellekens (2014)

Všichni rezidenti, ať už v závislé činnosti nebo osoby samostatně výdělečně činné (dále jen OSVČ), musí platit měsíční příspěvky do systému sociálního zabezpečení, který se skládá z obecných a speciálních systémů dávek (určené např. pro zemědělce, námořníky, OSVČ).

Obecný systém dávek rozděluje zaměstnance do profesních skupin, podle kterých jsou stanovené výše příspěvku do systému sociálního zabezpečení. Pro každou kategorii jsou vymezené minimální a maximální měsíční základny, které jsou každoročně upravovány. V roce 2014 činí maximální základna 3 59 EUR, minimální základna se liší v závislosti na druhu práce.

Sazby pro příspěvky zaměstnanců a zaměstnavatelů jsou ilustrovány v tabulce 3.8.

Tabulka 3.8 Sazby příspěvků sociálního zabezpečení

Účel příspěvku:	Příspěvky hrazené zaměstnancem	Příspěvky hrazené zaměstnavatelem
	Sazba (%)	
Obecné riziko	4,70	23,60
Pojištění pro případ nezaměstnanosti	1,55	5,50
Mzdy garantované z fondu ¹⁵	-	0,20
Odborné vzdělávání a přípravy	0,10	0,60
Celkem	6,35	29,90

Zdroj: Vlastní zpracování podle Schellekens (2014)

Dále musí zaměstnavatelé za zaměstnance platit úrazové pojištění. Výše sazby se pohybuje v závislosti na druhu zaměstnání (např. 1 % na pracovníky v kanceláři, 6 % na stavbách).¹⁶

3.5 Analýza osobní důchodové daně v Chorvatsku

Základní charakteristika Chorvatska je znázorněna v tab. 3.9.

Tabulka 3.9 Základní informace Chorvatska

Hlavní město	Záhřeb
Počet obyvatel	4,246 mil.
Rozloha	56 542 km ²
Měna	HRK
Nezaměstnanost	17,3 %
Inflace	2,2 %

Zdroj: Central intelligence agency, stav k 1. 1. 2014

¹⁵ Zaručuje zaměstnancům mzdu v případě rozdělení nebo ukončení pracovního poměru nebo platební neschopnosti zaměstnavatele.

¹⁶ Schellekens (2014), Široký (2013)

Daňovým rezidentem Chorvatska je jedinec s trvalým nebo dočasným nepřetržitým pobytem po dobu více než 183 dní. Dochází zde k oddělenému zdanění manželů. Zdanitelným příjmem jsou celosvětové příjmy. Nerezidentům jsou zdaňovány pouze příjmy na území Chorvatska.

Předmětem daně jsou příjmy podle těchto kategorií:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné výdělečné činnosti,
- příjmy z majetkových a vlastnických práv, kapitálové zisky z nemovitého majetku a z práv na tomto majetku,
- kapitálové příjmy,
- příjmy z pojištění,
- ostatní příjmy (např. příjmy členů dozorčí rady, novinářů, umělců, sportovců, příjmy z vlastnických práv).

Z každé kategorie je vypočten hrubý příjem bez odčitatelných položek. Od čistého součtu všech kategorií jsou odčítány osobní příspěvky.

Do osvobozených příjmů patří veškeré obchodní příjmy podléhající dani ze zisku, příjmy z osobního pojištění nebo pojištění majetku za určitých podmínek, dividendy, dary obdržené od osob provozující uměleckou nebo kulturní činnost až do výše 20 000 HRK.

Od 1. 1. 2010 byly zrušeny všechny odčitatelné položky. Uděluje se pouze základní sleva ve výši 2 200 HRK za měsíc pro daňového poplatníka. Důchodci si mohou uplatnit slevu 3 400 HRK. Osobní příspěvek pro osoby s bydlištěm v oblasti zvláštního národního zájmu, kopcovitých a horských oblastech byl zrušen. Namísto toho se poskytuje příspěvek ve výši 3 200 HRK pro obyvatele území se zvláštní státní péčí kvalifikované v kategorii I, a příspěvek ve výši 2 700 HRK pro osoby kvalifikované v kategorii II.

Mezi další měsíční příspěvky patří 50 % ze základní slevy (2 200 HKK) na manžela/ku nebo jiného blízkého rodinného příslušníka, 50 % na první dítě, 70 % na druhé dítě, 100 % na třetí dítě, 140 % na čtvrté dítě a až 700 % na jedenácté dítě, 30 % ze základní slevy na každého blízkého rodinného příslušníka či dítě se zdravotním postižením a až 100 % na zdravotně postiženého v případě, že má nárok na péči od jiné osoby. Sazba daně je ilustrována v tab. 3.10.

Tabulka 3.10. Sazba daně v Chorvatsku

Zdanitelný příjem (HRK)	Sazba daně (%)
do 26 400	12
26 400 – 105 600	25
nad 105 000	40

Zdroj: Vlastní zpracování podle Schellekens (2014)

Obce mohou zavést přírážku k sazbě na dani z příjmu v rozmezí od 10 do 30 % v závislosti na počtu obyvatel. Nejvyšší přírážka v Chorvatsku k 31. 12. 2014 činí 18 %.

Zaměstnanci jsou povinni odvádět penzijní a invalidní pojištění z vypočtené hrubé mzdy ve výši 20 %. Maximální základna v roce 2014 činila 571 752 HRK. Příspěvky zaplacené nad maximální základnou jsou vráceny, vrácená částka podléhá srážkové dani. Minimální měsíční základna se pohybuje v rozmezí od 2 779,35 HRK do 47 646 HRK podle typu zaměstnání. Zaměstnavatelé jsou povinny odvádět z hrubých mezd 13 % na zdravotní pojištění, 1,7 % na pojištění v nezaměstnanosti a 0,5% úrazové pojištění. Pokud má Chorvatsko smlouvu o sociálním zabezpečení se zemí nerezidenta, nerezident vydělávající v Chorvatsku, platí příspěvky na sociální zabezpečení na základě ustanovení dohody.¹⁷

3.6 Analýza osobní důchodové daně v Německu

Základní charakteristika Německa je znázorněna v tab. 3.11.

Tabulka 3.11. Základní informace Německa

Hlavní město	Berlín
Počet obyvatel	80,780 mil.
Rozloha	357 023 km ²
Měna	EUR
Nezaměstnanost	5,1 %
Inflace	1,6 %

Zdroj: Central intelligence agency, stav k 1. 1. 2014

¹⁷ Schellekens (2014), Široký (2013)

Rezidentům jsou zdaňovány jejich celosvětové příjmy, nerezidentům pouze příjmy na území Německa. Rezidentem se stává jedinec bez ohledu na státní příslušnost, pokud jeho bydliště nebo místo obvyklého pobytu (po dobu delší než 6 měsíců) je na území Německa. Rezidenti, kteří jsou manželé a žijí společně, jsou posuzováni společně, pokud se nerozhodnou pro oddělené zdanění. Společného zdanění nyní od 19. července 2013 mohou využít i registrovaná partnerství. Příjmy z dětí nejsou zahrnuty do společného zdanění manželů, ale posuzují se odděleně.

Předmětem daně jsou příjmy spadající do jednoho nebo více následujících kategorií:

- příjmy ze zemědělství a lesnictví,
- příjmy z obchodu a podnikání,
- příjmy z nezávislých odborných služeb,
- příjmy ze zaměstnání, včetně náhrad z dřívějšího zaměstnání,
- kapitálové investice,
- příjmy z nemovitého majetku a dlouhodobého hmotného movitého majetku a příjmů z licenčních poplatků,
- ostatní příjmy (alimenty, renty, zisky ze soukromých transakcí).

Mezi osvobozené příjmy patří platby zdravotního pojištění, úrazového pojištění a pojištění invalidní a důchodové, platby do zákonného důchodového pojištění a stipendia.

Každému svobodnému poplatníkovi je od základu daně odečtena nezdanitelná část základu daně ve výši 8 354 EUR, 16 708 EUR, pokud je ženatý nebo v registrovaném partnerství. Na každé vyživované dítě je možné uplatnit si odpočet ve výši 2 184 EUR (dvojnásobek, pokud jsou manželé posuzováni společně) a 1 320 EUR na péči o dítě, výchovu a vzdělání (dvojnásobek, pokud jsou manželé posuzováni společně). Měsíční příspěvek na dítě se vyplácí v průběhu zdaňovacího období ve výši 184 EUR na první a druhé dítě, 190 EUR na třetí dítě a 215 EUR na každé další dítě. Pokud je poplatník svobodný a žije v domácnosti s dítětem z neúplné rodiny, na které má nárok na odpočet, může si uplatnit dodatečnou slevu ve výši 1 308 EUR za rok. Odpočet není možný, pokud v domácnosti žije jiný dospělý. Rodiče samoživitelé a manželské páry si mohou uplatnit dvě třetiny svých nákladů na péči o dítě, až do maximální výše 4 000 EUR. Slevu na dani si mohou poplatníci uplatnit na výdaje vynaložené na pomoc v domácnosti ve výši 20 % až do výše 4 000 EUR.

Osobní důchodová daň se pohybuje v rozmezí od 0 % do 45 %. Progresivní sazba daně je vypočtena podle jednotlivé příjmové skupiny (viz tabulka 3.12), zvláště u jednotlivce (viz tabulka 3.13) a zvláště pro společné zdanění manželů (viz tabulka 3.14). K dani je navíc připočtena 5,5% solidární daň.

Tabulka 3.12 Vzorce pro výpočet daně z příjmů

Roční zdanitelný příjem (EUR)	Vzorec pro výpočet daně
do 8 354	0
8 355 - 13 469	$(933,70 * y + 1\,400) * y$
13 470 - 52 881	$(228,74 * z + 2\,397) * u + 971$
52 882 - 250 730	$0,42 * x - 8\,239$
od 250 731	$0,45 * x - 15\,761$

$y = (x - 8\,354) / 10\,000$, kde $8\,355 \leq x \leq 13\,469$
$z = (x - 13\,469) / 10\,000$, kde $13\,470 \leq x \leq 52\,881$

Zdroj: Einkommensteuergesetz § 32 a)

Tabulka 3.13 Sazba daně pro jednotlivé poplatníky:

Roční zdanitelný příjem (EUR)	Mezní sazba (%)	Daň (EUR)
do výše 8 354	0	0
8 355 - 13 469	14,00 – 23,97	0 - 971
13 470 - 52 881	23,97 - 42	971 – 13 971
52 882 - 250 730	42	13 971 – 97 068
nad 250 730	45	97 068

Zdroj: Vlastní zpracování podle Schellekens (2014)

Tabulka 3.14 Sazba daně pro společné zdanění manželů:

Roční zdanitelný příjem (EUR)	Mezní sazba (%)	Daň (EUR)
do výše 16 708	0	0
16 709 - 26 939	14,00 – 23,97	0 – 1 942
26 940 – 105 763	23,97 - 42	1 942 – 27 942
105 764 – 501 461	42	27 942 – 194 136
nad 501 461	45	194 136

Zdroj: Vlastní zpracování podle Schellekens (2014)

Členové církve jsou navíc povinni platit církevní daň ve výši 8 - 9 %.

Zaměstnanci odvádějí ze mzdy měsíční příspěvky na penzijní pojištění ve výši 9,45 % až do výše 5 950 EUR, zdravotní pojištění ve výši 8,2 % až do výše 4 050 EUR, pojištění pro případ nezaměstnanosti ve výši 1,5 % až do výše 5 950 EUR a pojištění pro případ invalidity. Dále důchodové pojištění ve výši 1,025 % až do výše 4 050 EUR, u bezdětných zaměstnanců se sazba zvyšuje o dalších 0,25 %.

Zaměstnavatelé jsou povinni odvádět ze mzdy měsíční příspěvky na penzijní pojištění ve výši 9,45 % až do výše 5 950 EUR, zdravotní pojištění ve výši 7,3 % až do výše 4 050 EUR, pojištění pro případ nezaměstnanosti ve výši 1,5 % až do výše 5 950 EUR a pojištění pro případ invalidity a důchodové pojištění ve výši 1,025 % až do výše 4 050 EUR.¹⁸

3.7 Dílčí závěr

Tato kapitola se zabývala analýzou osobní důchodové daně v jednotlivých zemích, zejména se jednalo o výše sazby daně, příspěvků na sociální zabezpečení, odčitatelných položek a slev na dani. Jednotlivé poznatky budou použity při výpočtech v praktické části.

¹⁸ Podle Schellekens (2014), Šíroký (2013)

4 Komparace osobní důchodové daně u modelových poplatníků

Cílem této kapitoly bude porovnat daňové zatížení fiktivního poplatníka z příjmů ze závislé činnosti v zemích Bulharska, České republiky, Dánska, Chorvatska, Německa a Španělska. Daňové zatížení bude porovnáváno pomocí reálného daňového zatížení (ETR) neboli podílu daně na hrubých příjmech poplatníka a celkového daňového zatížení (ATR) neboli podílu čisté a hrubé mzdy. Tato kapitola bude rozdělena na dvě části. Nejdříve budou příjmy poplatníků porovnávány v rámci své země a poté v rámci všech zemí. V tomto porovnání byla využita stanovená průměrná hrubá roční mzda za rok 2014. Pro lepší porovnatelnost širšího okruhu poplatníků, se příjmy pohybují od 0,5 do 5 ti násobku průměrné mzdy v jednotlivých zemích. V rámci porovnání jsou výše průměrných mezd přepočteny na euro, viz tabulka 4.1.

Tabulka 4.1 Průměrná roční mzda za rok 2014

Země	Průměrná mzda	Průměrná mzda (EUR)
Bulharsko	9 840 BGN	5 031
Česká republika	302 628 CZK	11 027
Dánsko	463 152 DKK	62 053
Chorvatsko	96 468 HRK	12 510
Německo	414 412 EUR	41 412
Španělsko	22 692 EUR	22 692

Zdroj: Vlastní zpracování, Kurze-euro.zones.sk

Zastoupení fiktivních poplatníků je následující:

- (P1) – svobodný poplatník, bezdětný,
- (P2) – svobodný poplatník, samoživitel, jedno dítě,
- (P3) – ženatý poplatník, jedno dítě.

Tito poplatníci budou využívat základní odpočet z titulu poplatníka daně, dále odpočet na dítě a manželku, pokud jim to umožní právní legislativa v dané zemi.

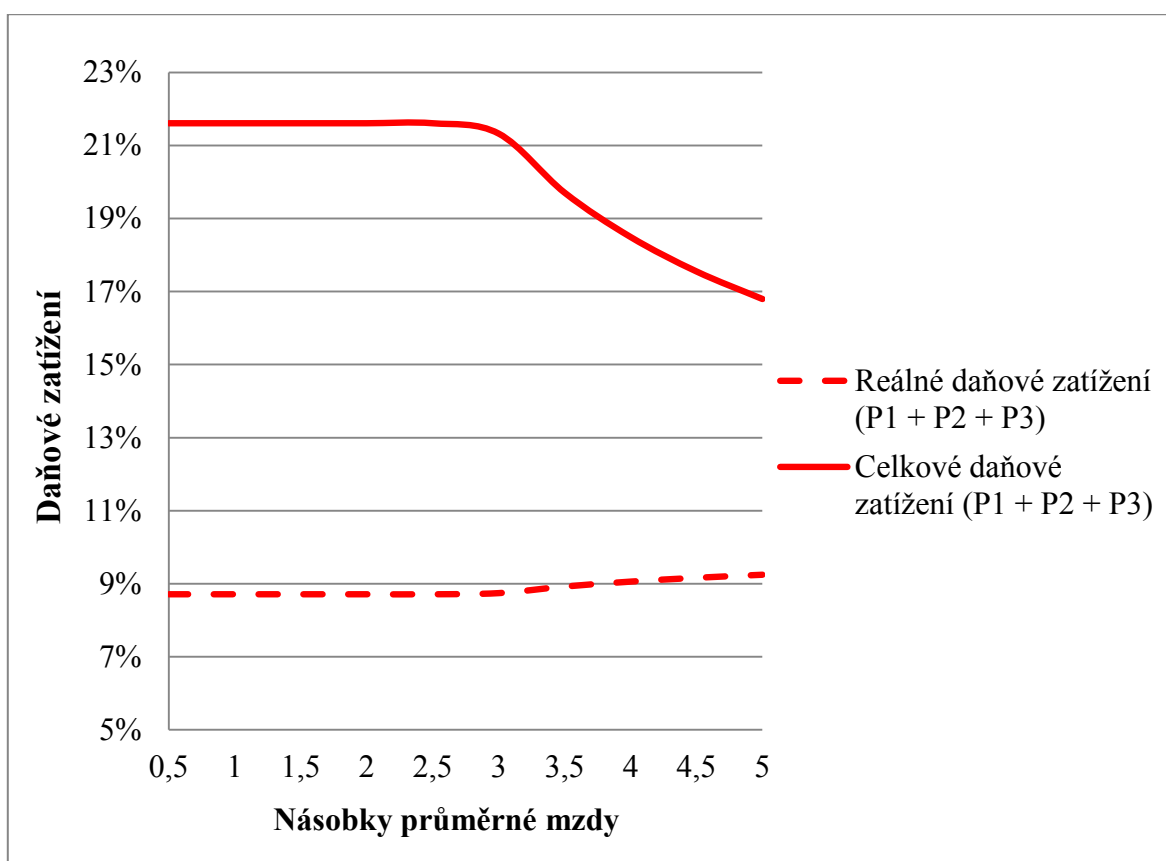
4.1 Komparace osobní důchodové daně ve vybraných zemích

Tato dílčí kapitola se bude zabývat výpočtem reálného a celkového daňového zatížení fiktivních poplatníků. Pro výpočet budou jejich příjmy ze závislé činnosti vyčísleny od 0,5 do 5 ti násobku průměrné mzdy v dané zemi.

4.1.1 Komparace osobní důchodové daně v Bulharsku

Bulharsko patří mezi nejméně zadlužené země Evropské unie a jako jedna z mála zemí aplikuje od roku 2008 rovnou sazbu daně, ve výši 10 %, která zároveň patří mezi nejnižší sazby daně vůbec. Průměrná mzda v Bulharsku za rok 2014 činila 9 840 BGN. Všichni fiktivní poplatníci jsou stejně daňově zatíženi z důvodu platné legislativy od roku 2008, která nestanovuje žádné slevy, včetně slev na děti, vyjma slevy na invaliditu. Tyto změny mají za následek zjednodušení výpočtu osobní důchodové daně. Základem pro stanovení 10% daně je rozdíl hrubé mzdy a příspěvků na sociální a zdravotním pojištění ve výši 12,9 %. Od hrubé mzdy byly rovněž odečteny příspěvky sociálního a zdravotního pojištění placené zaměstnancem ve výši 17,4 %. Pro příspěvky do nemocenského a úrazového pojištění, které se vybírají v rozmezí od 0,4 % do 1,1 %, v závislosti na rizikovosti povolání, byla stanovena nejnižší sazba. Maximální vyměřovací základ pro všechny příspěvky činí 28 800 BGN.

Graf 4.1 Daňové zatížení poplatníků v Bulharsku

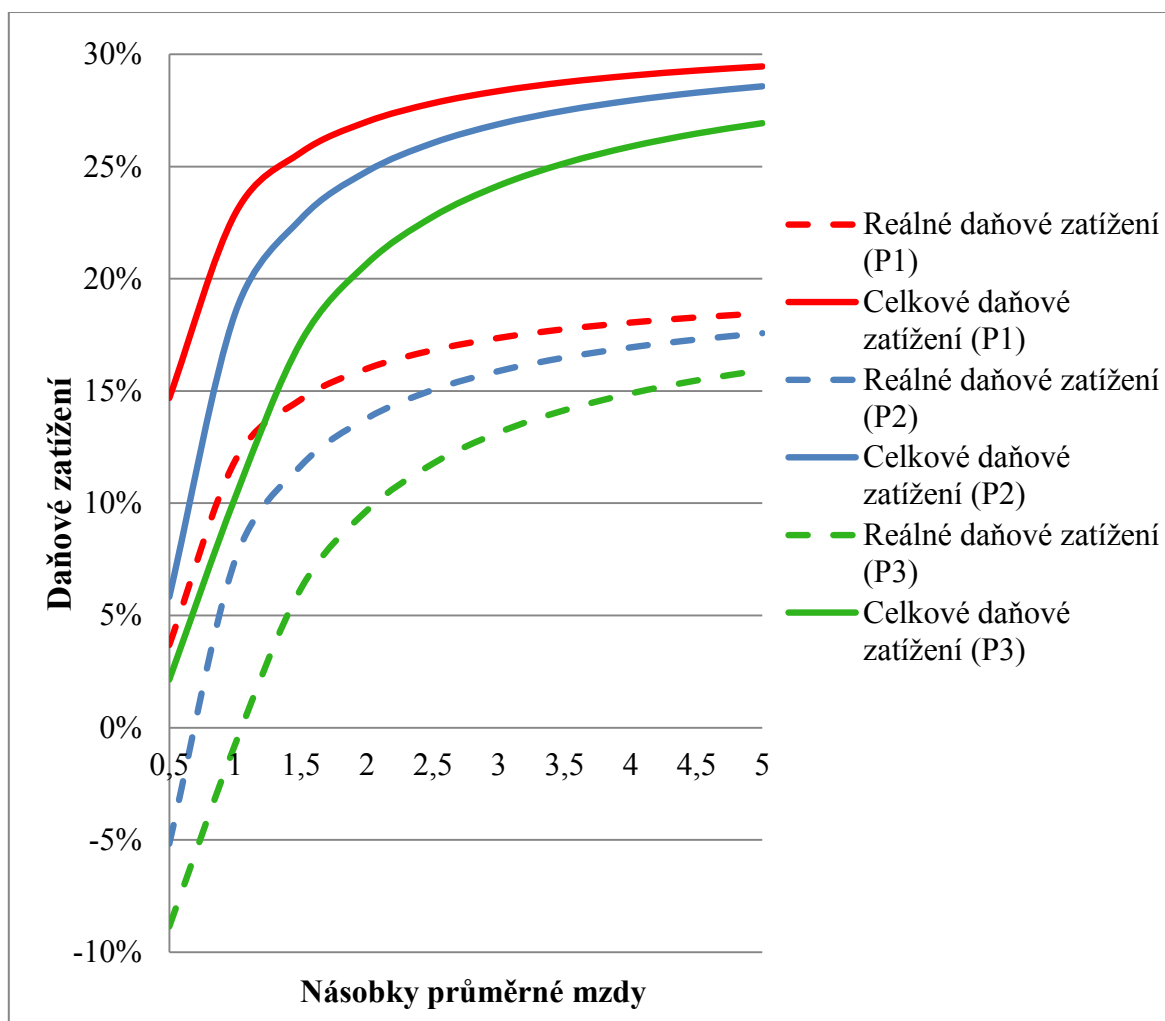
Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu vyplývá, že reálné zdanění mezd je konstantní v důsledku absence jakýkoliv odpočtů, až do dosažení maximálního vyměřovacího základu 28 800 BGN na příspěvky sociálního a zdravotního pojištění. Ze stejného důvodu celkové daňové zatížení fiktivních poplatníků, jejichž výdělek je vyšší než trojnásobná mzda, s růstem mezd klesá.

4.1.2 Komparace osobní důchodové daně v České republice

Pro účely srovnání osobní důchodové daně byla použita uvedená legislativa z kapitoly 3.1. Průměrná mzda za rok 2014 ve výši 302 628 CZK byla rozpočtena od 0,5 až do svého 5 ti násobku. Sociální a zdravotní pojištění placení zaměstnavatelem, ve výši 34 % společně s hrubou mzdou tvoří po zaokrouhlení na stovky dolů, základ pro výpočet daně. Česká republika jako jedna z mála zemí využívá rovnou sazbu daně ve výši 15 %. Od následné daně jsou dále odečítány slevy na poplatníka či vyživovanou manželku (pokud její příjem nepřesáhl 68 000 CZK) a slevy na dítě ve výši 13 404 CZK, je-li to poplatníkovi umožněno.

Graf 4.2 Daňové zatížení poplatníků v České republice

Zdroj: Vlastní zpracování

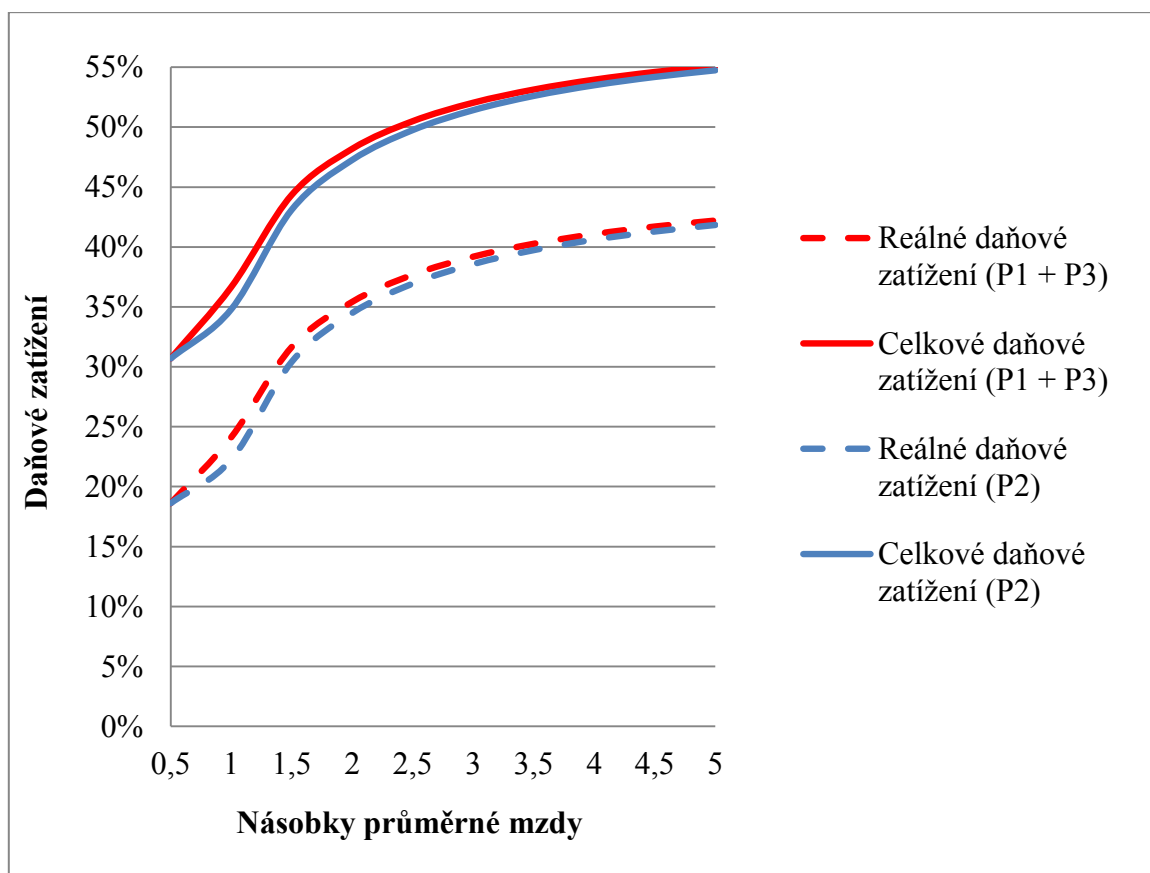
Graf znázorňuje, že reálné daňové zatížení poplatníka u poplatníků s nižšími příjmy nabývá záporných hodnot. Této skutečnosti je dosaženo za pomoci slevy na dítě, kdy se poplatník dostává do daňového bonusu, rovněž celkové zdanění je u fiktivních poplatníků P2 a P3 podstatně nižší než u P1. Nejlépe jsou na tom poplatníci s možností uplatnění slev na manželku i na dítě.

4.1.3 Komparace osobní důchodové daně v Dánsku

V Dánsku oproti Bulharsku dochází k vysokému zdanění práce. Průměrná mzda za rok 2014 činila 463 152 DKK. Základní 6,83% sazba daně je aplikována na hrubou mzdu, od které si každý poplatník může uplatnit osobní příspěvek ve výši 42 800 DKK rovněž zdaněný základní sazbou daně. Hrubá mzda přesahující částku 449 100 DKK je dále zdaněna

15% sazbou daně. Poplatníci v Dánsku jsou nejvíce zatíženi municipální sazbou daně, která v průměru společně s 5% příspěvkem na zdravotní pojištění činí celkem 29,9% a rovněž má poplatník možnost uplatnit si osobní příspěvek. Zdravotní pojištění je placené zaměstnancem ve výši 8 %, zaměstnavatelé nejsou povinni odvádět příspěvky na sociální a zdravotní pojištění. Dále si zaměstnanci a OSVČ mohou uplatnit speciální zaměstnanecký odpočet ve výši 7,25 %, který je limitován částkou 23 800 DKK. Pro svobodné rodiče je tento příspěvek navýšen o dalších 8 600 DKK. Ostatní slevy na děti ani na jiné závislé osoby nejsou možné.

Graf 4.3 Daňové zatížení poplatníků v Dánsku

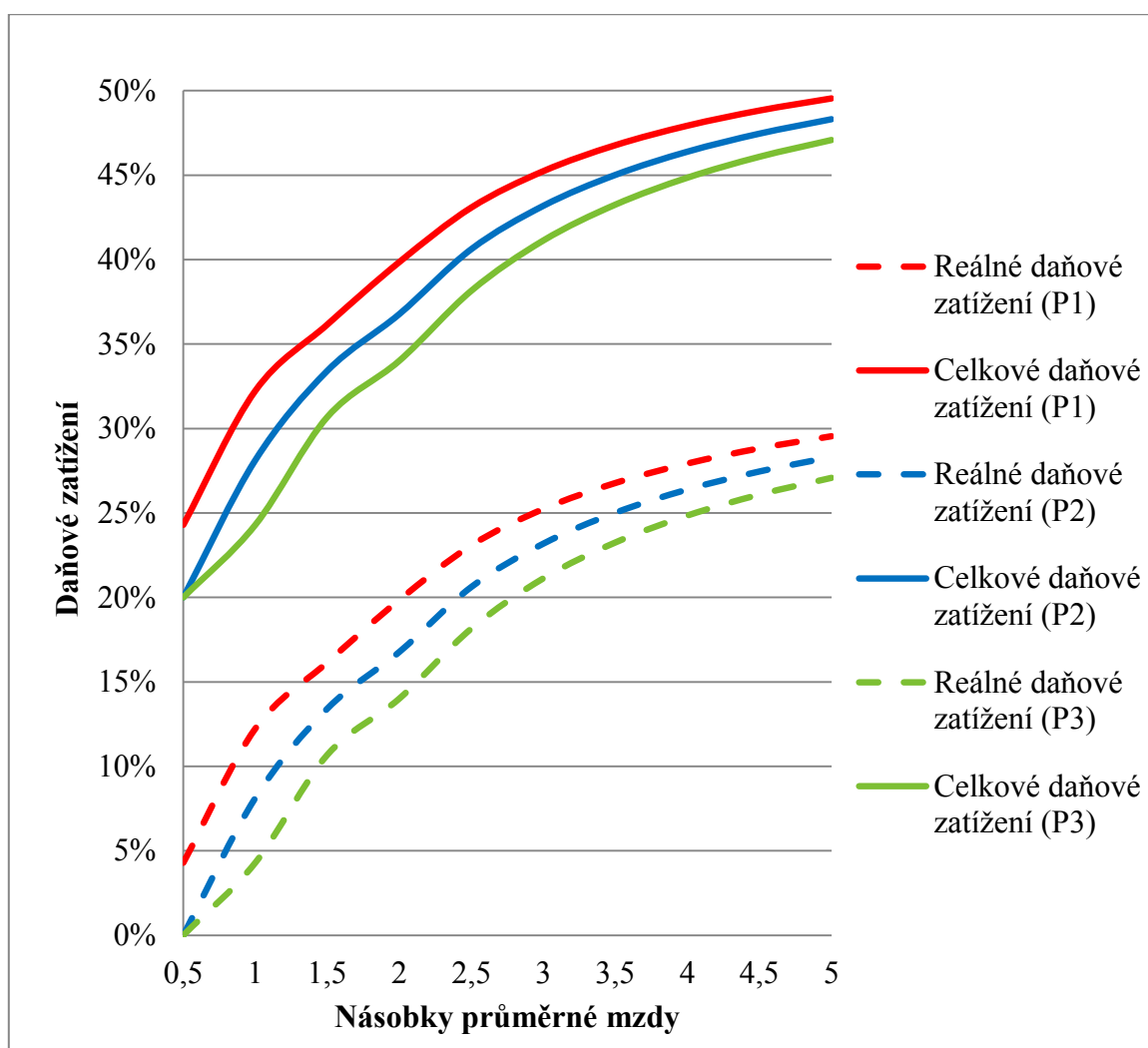
Zdroj: Vlastní zpracování

Z důvodu absence slev na děti a jiné vyživované osoby jsou zvýhodnění pouze svobodní poplatníci P2 uplatňující si zaměstnanecký odpočet ve výši 7,25 %, navýšený o 8 600 DKK pro svobodné rodiče.

4.1.4 Komparace osobní důchodové daně v Chorvatsku

Chorvatsko se od července roku 2013 stalo doposud posledním členem Evropské Unie. Podobně jako Řecko se však potýká s ekonomickou recesí. Zároveň je zemi aplikující progresivní sazby daně, jejichž mezní růst je mnohem vyšší, než v ostatních zemích EU. Průměrná mzda v roce 2014 činila 96 468 HRK. Minimální měsíční základna pro příspěvky na sociální a zdravotní pojištění se pohybuje v rozmezí od 2 779,35 HRK do 47 646 HRK podle typu zaměstnání. V rámci komparace se předpokládá, že čím vyšší mzda, tím vyšší je minimální základna. Na fiktivní poplatníky tedy byla minimální základna přepočtena pro poplatníka s 0,5 násobkem průměrné mzdy ve výši 2 779,35 HRK měsíčně, poplatník s 5 ti násobkem průměrné mzdy ve výši 47 646 HRK, ostatním poplatníkům byla minimální základna rovnoměrně rozpočtena v tomto rozmezí podle výše hrubého výdělku. Zdanitelným základem je rozdíl hrubé mzdy, příspěvků placených zaměstnancem a základního odpočtu ve výši 26 400 HRK. U P2 byl dále aplikován odpočet ve výši 13 200 HRK za vyživované dítě. U P3 odpočet na vyživovanou manželku rovněž ve výši 13 200 HRK. Kromě progresivního zdanění je v Chorvatsku uplatňována municipální sazba daně, ačkoliv může být stanovena až do výše 30 %, nejvyšší sazba v Chorvatsku činí 18 %, na fiktivní poplatníky byla aplikovaná nejvíce se vyskytující sazba ve výši 5 %.

Graf 4.4 Daňové zatížení poplatníků v Chorvatsku

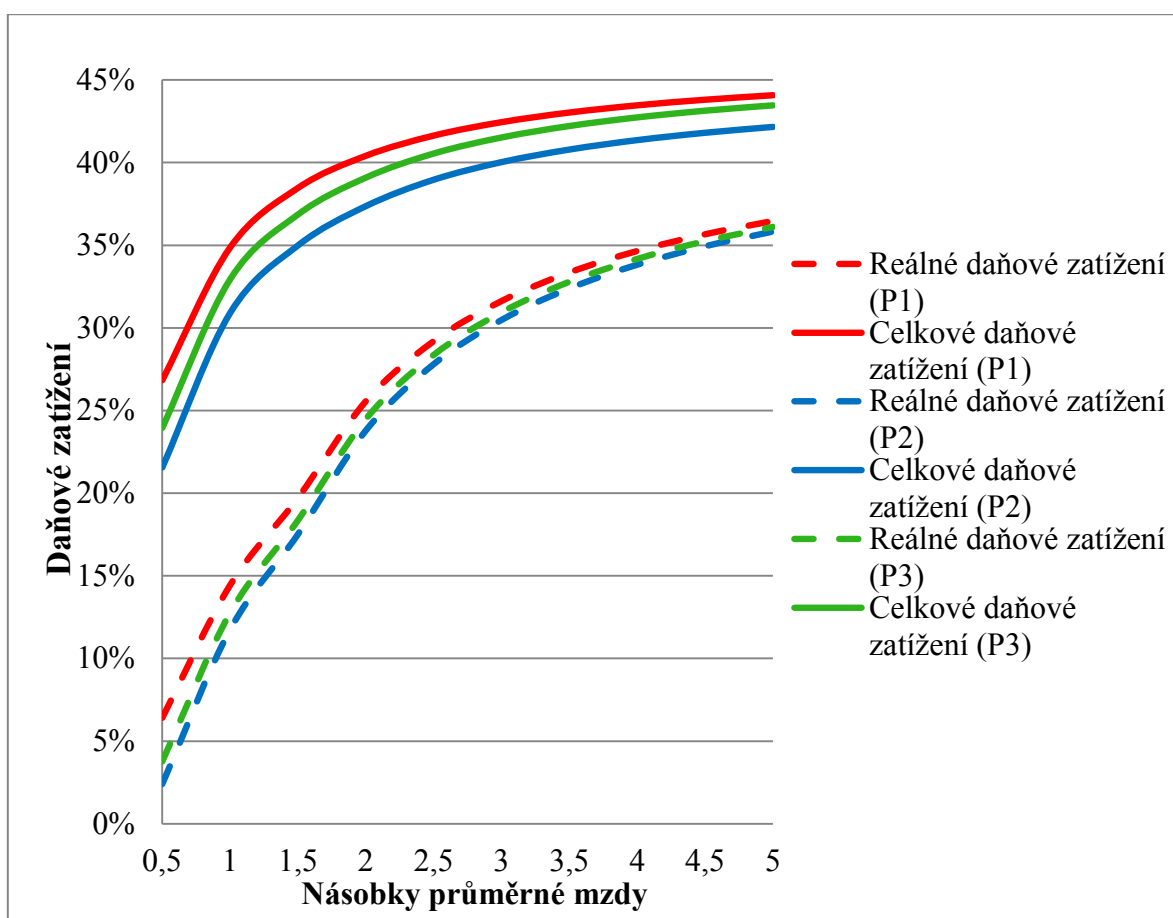
Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu je zřejmé, že zvýhodnění jsou zejména poplatníci P3 v důsledku odpočtů za vyživované dítě a manželku, kdy u svého 0,5 násobku průměrné mzdy není reálné daňové zatížení, celkově jeho mzdu zatěžují pouze příspěvky SZP. U poplatníků P2 a P3 je patrné zvýhodnění u svobodného poplatníka s jedním dítětem zejména do výše průměrné mzdy. U vyšších mezd je přínos odpočtů zanedbatelný.

4.1.5 Komparace osobní důchodové daně v Německu

Německo v rámci vyšších mezd bývá dobrou pracovní příležitostí pro české občany, ale je zemí, kde výpočet osobní důchodové daně je jedním z nejnáročnějších. Průměrná mzda činí 41 412 EUR. Poplatníci odvádějí ze mzdy 9,45 % na penzijní pojištění (maximálně do výše 5 950 EUR), 8,2 % na zdravotní pojištění (maximálně do výše 4 050 EUR), 1,5 % na pojištění nezaměstnanosti a 1,025 % příspěvek pro případ invalidity a stáří. V případě bezdětného poplatníka P1 je poslední příspěvek navýšen o 0,25 %. Příspěvky odváděné zaměstnavatelem se od zaměstnanců liší v případě zdravotního pojištění, které je stanoveno ve výši 7,3 %. Pojištění pro případ invalidity a stáří je placen bez 0,25% navýšení. Zaměstnanci si mohou kromě paušálního odpočtu ve výši 1 036 EUR odečíst ze základu daně příspěvky placené do zdravotního pojištění a pojištění pro případ invalidity a stáří a dále 78 % ze všech placených příspěvků penzijního pojištění. Roční zdanitelný příjem do 8 354 EUR je od daně osvobozený. Ostatní výše příjmu jsou zdaňovány podle vzorců pro výpočet daně, popsanych v kapitole číslo 3.6. Při zdanitelném příjmu od 52 882 do 250 730 EUR sazba daně činí 42 %, při příjmu nad 250 730 EUR pak 45 %. Zbývající dvě daňová pásma mají pohyblivou sazbu daně, při příjmu od 8 131 do 13 469 EUR činí daň 14 až 23,97 %, sazbu daně ve výši 23,97 až 42% mají příjmy v rozmezí od 13 470 do 52 881 EUR. K dani je dále připočtena solidární sazba daně ve výši 5,5 %. V případě poplatníků P1 a P2 je základ daně snížen o slevy na dítě ve výši dvanácti násobku 184 EUR a příspěvek na péči o dítě ve výši 1 320 EUR.

Graf 4.5 Daňové zatížení poplatníků v Německu

Zdroj: Vlastní zpracování

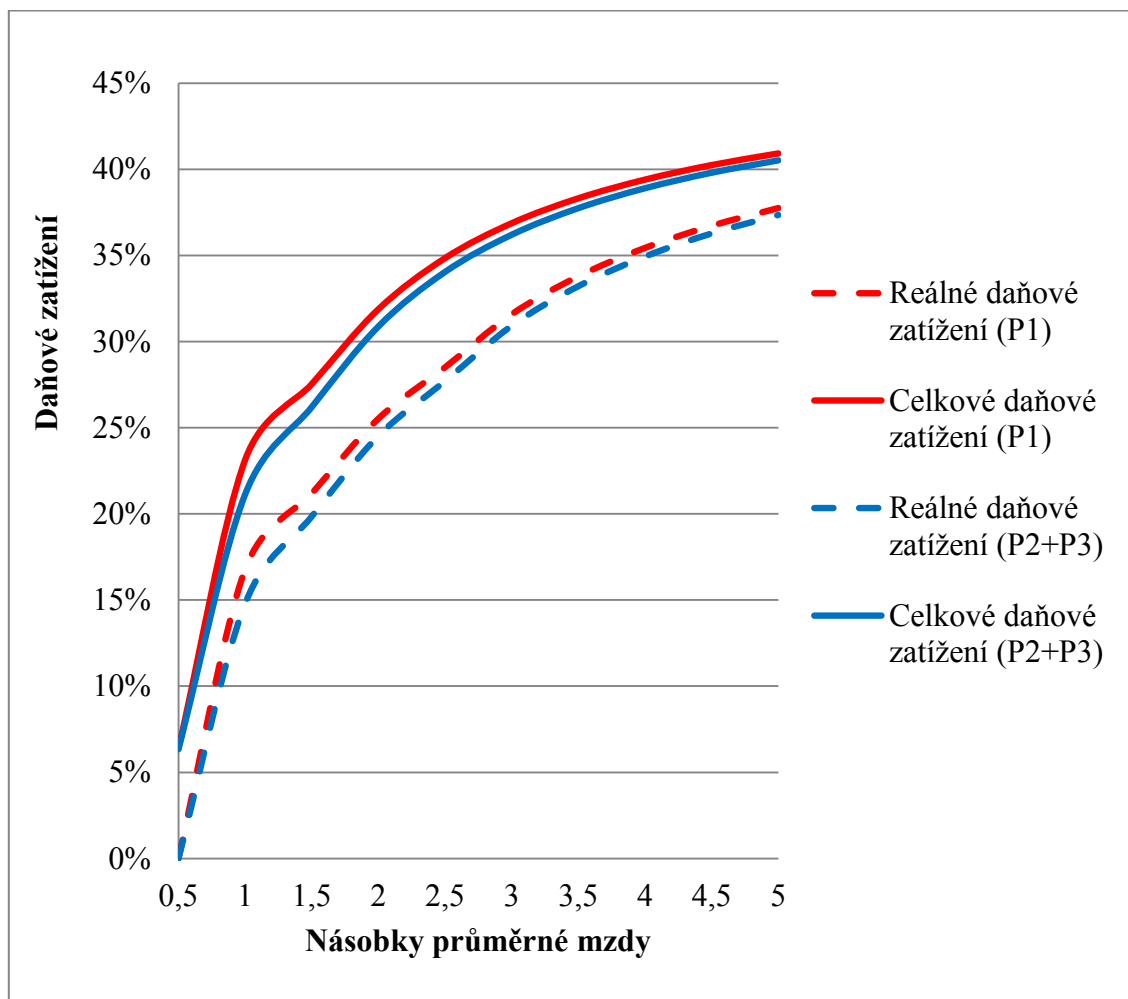
V rámci komparace fiktivních poplatníků jsou v Německu nejvíce zvýhodnění právě svobodní poplatníci vyživující jedno dítě. U ženatých poplatníků je daňové zatížení vyšší. Méně výrazný sklon křivky reálného zdanění poplatníka s 1,5ti násobkem průměrné mzdy je způsoben nástupem maximálních možných odpočtů na příspěvky sociálního a zdravotního pojištění.

4.1.6 Komparace osobní důchodové daně ve Španělsku

Španělsko je zemí, která se v současné době potýká s ekonomickou krizí a velmi vysokou nezaměstnaností. Průměrná mzda za rok 2014 činila 22 692 EUR. Výše odpočtů záleží na velikosti příjmů, pohybují se od 2 652 do 4 080 EUR. Rozdíl hrubé mzdy a odpočtu tvoří zdanitelný příjem, na který jsou dále aplikovány 24,75%, 30 %, 40% a 47% progresivní sazby daně v závislosti na výši zdanitelného příjmu. Od vypočtené daňové povinnosti jsou dále odečteny slevy na dani, na které je rovněž aplikována sazba daně ve výši 24,75%,

jedná se o osobní slevu ve výši 5 151 EUR a slevu 1 836 EUR na vyživované dítě. Podle platných legislativ ve Španělsku nelze slevy na dani uplatnit nad rámec vypočtené daně a dosáhnout tak daňového bonusu, částky slev převyšující daňovou povinnost nejsou dále využívány. Zaměstnavatelé jsou povinni odvádět příspěvky na sociální a zdravotní pojištění ve výši 29,9 %, zaměstnanci ve výši 6,35 % z hrubé mzdy.

Graf 4.6 Daňové zatížení poplatníků ve Španělsku

Zdroj: Vlastní zpracování

V důsledku nemožnosti využít slevu převyšující daňovou povinnost, je reálné i celkové daňové zatížení u všech poplatníků s 0,5 násobkem průměrné mzdy stejné. Výkyvy nastávají až u vyšších mezd, kdy jsou nejvíce zvýhodněny poplatníci vyživující dítě. Sleva na vyživovanou manželku ani pro svobodného rodiče není možná, tudíž jsou poplatníci P2 a P3 zatíženi stejným zdaněním. Sklon křivek v oblasti 1,5 a 2,5 násobku průměrné mzdy je způsoben hranicí maximálních odpočtů ve výši 3 597 EUR na příspěvky zdravotního

a sociálního pojištění. Nejlepšího zvýhodnění dosahují poplatníci P2 a P3 v rozmezí průměrné mzdy, kdy se daňové zatížení sníží až o 2 % oproti P1.

4.2 Komparace daňového zatížení fiktivních poplatníků

Tato kapitola se bude zabývat komparací reálného a celkového daňového zatížení fiktivních poplatníků. Pro účely komparace budou použiti poplatníci s 0,5 až 5 násobkem průměrné mzdy, stejně jako v předchozí dílčí části kapitoly.

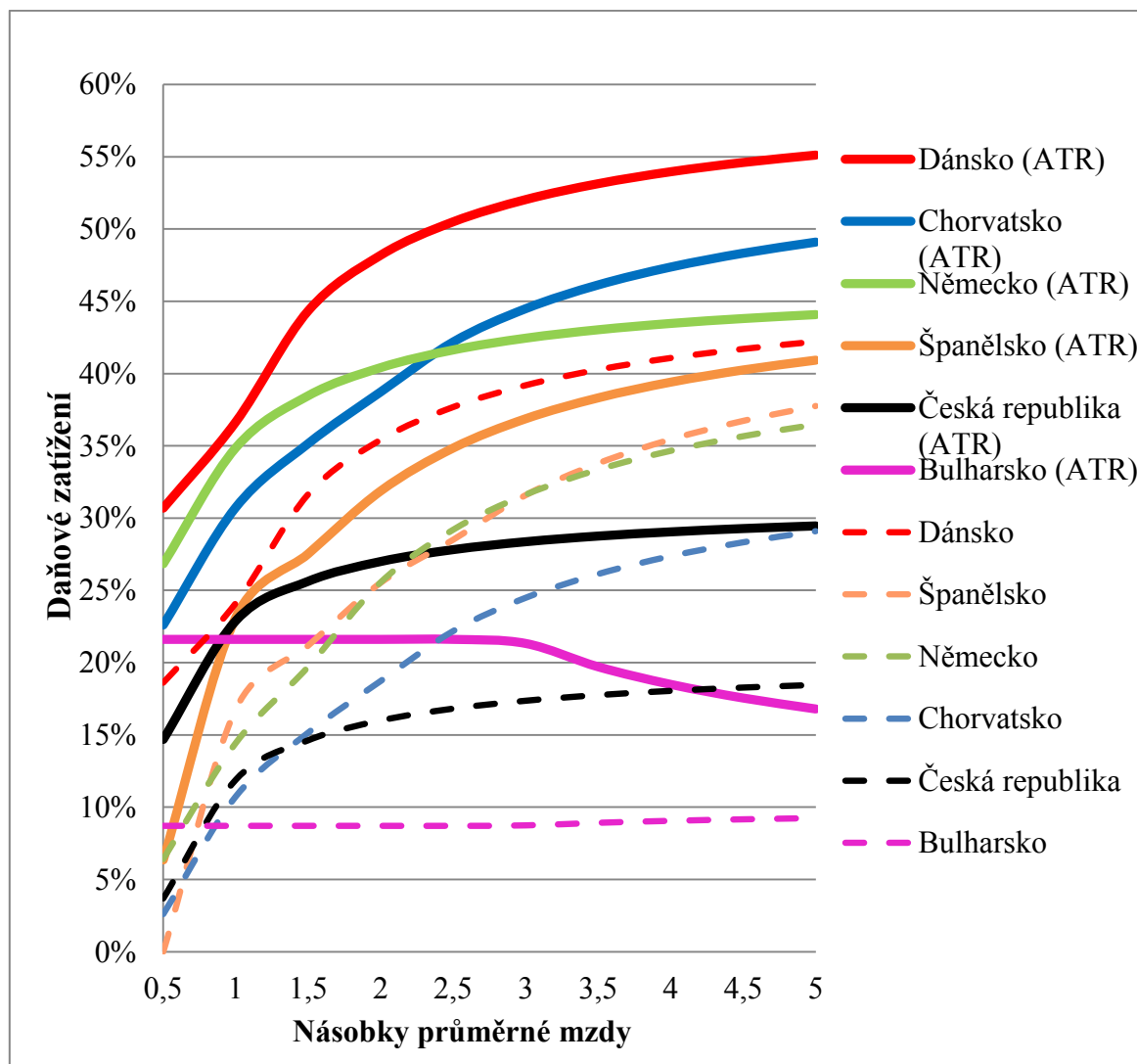
4.2.1 Komparace daňového zatížení u poplatníka P1

Tato kapitola se zabývá srovnáním daňového zatížení svobodného bezdětného poplatníka. Pro výpočet byl použit 0,5 až 5 násobek jeho průměrné mzdy. Tito poplatníci jsou porovnáváni v rámci vybraných zemích, kde se legislativa zdanění značně liší, zejména ve způsobu zdanění mezd, tak i v oblasti daňového zvýhodnění, které má poplatník možnost využít.

Rovné daně jsou stanoveny v České republice, kde daň dosahuje 15 % a v Bulharsku, kde jsou příjmy zdaňovány pouhou 10% sazbou daně, zde jsou ale poplatníci znevýhodněni nemožností uplatnit si daňového zvýhodnění. Jejich daňové zatížení je regulováno pouze stanovením maximálního základu pro výpočet sociálního a zdravotního pojištění. V České republice má poplatník naopak možnost uplatnit si slevu na poplatníka ve výši 24 840 CZK a odečíst si ji až do výše své daňové povinnosti. V Dánsku je umožněn osobní odpočet ve výši 42 800 DKK, který si lze odečíst od základu daně při výpočtu municipální daně, základní daně ve výši 6,83 % a na příspěvky ZP placené zaměstnancem ve výši 8 %. Dále má dánský poplatník možnost uplatnit si speciální zaměstnanecký odpočet ve výši 7,25 % až do výše 23 800 DKK. V Chorvatsku má svobodný bezdětný poplatník možnost odečíst si od základu daně placené 20% příspěvky sociálního a zdravotního pojištění a dále osobní příspěvek ve výši 26 400 HRK. Německý poplatník je znevýhodněn při placení příspěvků pro případ invalidity a stáří. Jejich výše se pro bezdětného poplatníka navyšuje o 0,25 %, ale i zde má poplatník možnost odpočtů v podobě placeného zdravotního pojištění, pojištění pro případ invalidity a stáří, včetně navyšení pro bezdětného poplatníka. Dále až 78 % z celkového penzijního pojištění a paušální odpočet ve výši 1 036 EUR. Ve Španělsku výše odpočtů závisí na velikosti příjmu. Stanovení odpočtu je popsán

v kapitole 3.4. Dále mají možnost uplatnit si osobní slevu ve výši 5 151 EUR na základní 24,75% sazbu daně.

Graf 4.7 Reálné zdanění poplatníka P1

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvyššího zdanění v rámci vybraných zemích dosáhlo jednoznačně Dánsko. Nejnižší rozdíl v daňovém zatížení se vyskytuje v rámci průměrné mzdy všech zemí. V rámci Bulharska, České republiky a Španělska je výše zatížení téměř totožná. Naopak největší rozdíly jsou patrné u 5 ti násobku průměrné mzdy, kde oproti Bulharsku, v Chorvatsku dosahují téměř až o 30 % vyššího zdanění, v Dánsku téměř o 40 %. V Bulharsku dochází procentuálnímu nižšímu zdanění vyšších mezd, při dosažení 2,5 násobku průměrné mzdy je graf dokonce klesající. V České republice, v Německu, ale i v Dánsku bývá s růstem mezd nárůst mezního daňového zatížení nižší. Ačkoliv Bulharsko i Česká republika stanovují

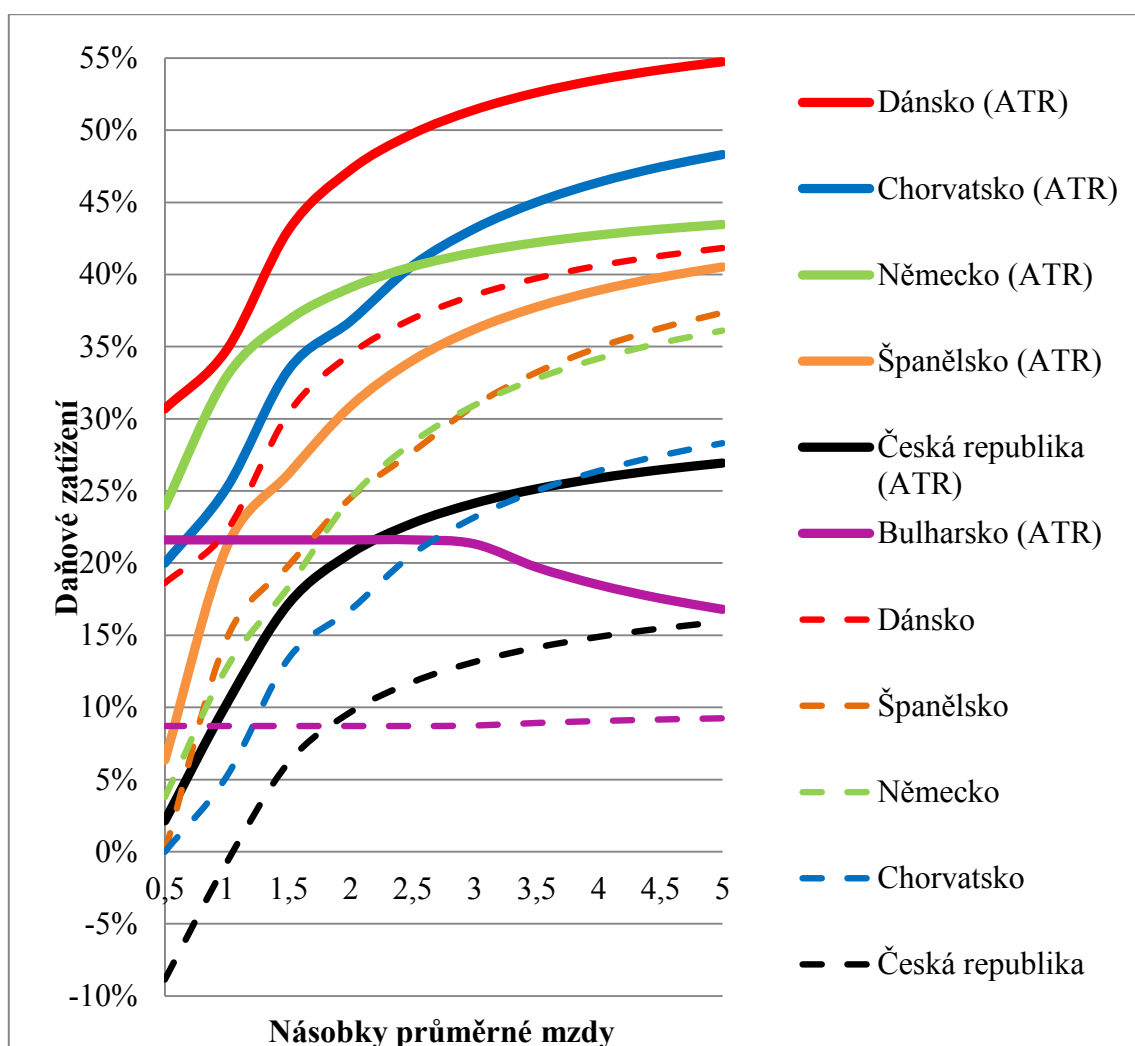
rovnou sazbu daně, daňové zatížení poplatníků je zde odlišné, zejména z hlediska absence odpočtů a slev v Bulharsku. Rovněž je z grafu patrné, že španělský poplatník odvede nejméně na příspěvcích sociálního a zdravotního pojištění. Poměrně malé příspěvky odvádí i poplatník v Německu s průměrnou mzdou větší jak 2,5 násobek, kdežto u nižších násobků je tento poměr velmi vysoký.

4.2.2 Komparace daňového zatížení u poplatníka P2

Cílem této kapitoly bude porovnat daňového zatížení svobodného poplatníka vyživující samostatně jedno dítě ve věku 10 let. Pro výpočet byl použit 0,5 až 5 násobek jeho průměrné mzdy a daňové zvýhodnění na dítě, případně zvýhodnění pro svobodné rodiče, pokud to umožňuje legislativa v dané zemi.

V Bulharsku zůstává daňové zatížení pro poplatníka P2 oproti P1 beze změny. Naopak v České republice je podpora rodin s dětmi zřejmá. Poplatník vyživující dítě má možnost uplatnit kromě slevy na poplatníka i slevu na vyživované dítě ve výši 13 404 CZK, tato sleva může převyšovat daňovou povinnost, tzv. daňový bonus. V Dánsku nejsou možné slevy na děti ani jiné závislé osoby. Poplatníci si mohou uplatnit pouze speciální zaměstnanecký odpočet ve výši 7,25 %, který je limitován částkou 23 800 DKK, kdy pro svobodné rodiče je tento příspěvek navýšen o dalších 8 600 DKK. Chorvatský poplatník si kromě příspěvků na sociální a zdravotní pojištění a osobního příspěvku může snížit základ daně prostřednictvím odpočtu na vyživované dítě ve výši 13 200 HRK. Oproti bezdětnému poplatníkovi se poplatník s jedním dítětem v Německu liší absencí zvýšené 0,25% sazby na pojištění pro případ invalidity a stáří, což má sice za následek malé zvýšení základu daně, ale právě od něj si dále může odečíst příspěvek na vyživované dítě ve výši 2 208 EUR, který si mohou svobodní rodiče navýšit o dalších 1 308 EUR. Španělský poplatník má možnost uplatnit si kromě osobního příspěvku rovněž příspěvek na vyživované dítě ve výši 1 836 EUR na základní 24,75% sazbu daně.

Graf 4.8 Reálné zdanění poplatníka P2

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu i z platné legislativy vyplývá, že ani u poplatníka P2 v Bulharsku nenastanou žádné změny v daňovém zatížení. V České republice mají poplatníci možnost uplatnit si slevu na vyživované dítě nad rámec své daňové povinnosti, tedy dosáhnout daňového bonusu. Reálné daňové zatížení u poplatníka s 0,5 násobkem mzdy nabývá záporných hodnot, ačkoliv po odečtení příspěvků na SZP je čistá mzda nižší než hrubá. Poplatník je tedy částečně daňově zatížen, avšak při nižší hrubé mzdě má poplatník možnost nabývat záporných hodnot i u celkového daňového zatížení. Celkové zdanění poplatníků v České republice je díky možnosti uplatnění daňového zvýhodnění nejnížší až do dvojnásobku průměrné mzdy, kde se křivka daňového zatížení protíná s Bulharskem. V Bulharsku ačkoliv reálné zdanění s vyšší mzdou roste, celkové zdanění naopak prostřednictvím maximálních hranic pro odvody SZP klesá. Průměrné celkové zdanění v České republice je pouze o 3 desetiny procenta nižší

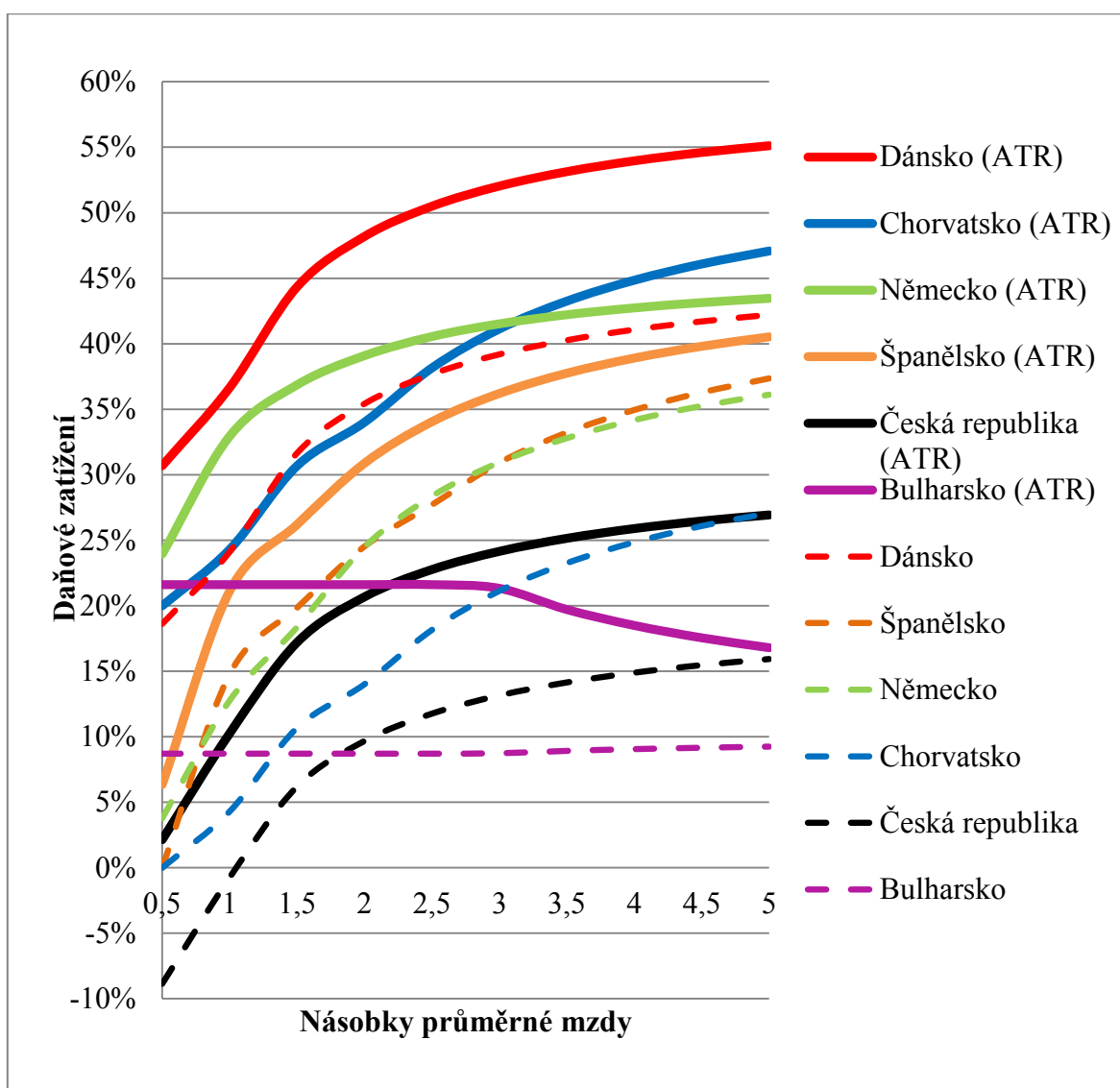
než v Bulharsku, ačkoliv zdanění bez příspěvků SZP zatěžuje více českého poplatníka. Podobně jsou reálně daňově zatíženi poplatníci v Německu a Španělsku. Ačkoliv v Německu musí poplatníci vynaložit vyšší částku na příspěvky SZP a celkové zdanění je tak vyšší. Obdobná situace nastává i u zdanění Chorvatska a Dánska, kde opět poplatníci v Chorvatsku odvádějí vyšší příspěvky SZP. Kromě Bulharska, kde nejsou stanoveny žádné odpočty, byli zvýhodněni poplatníci ve všech vybraných zemích.

4.2.3 Komparace daňového zatížení u poplatníka P3

V rámci této kapitoly bude porovnáno daňového zatížení ženatého poplatníka vyživující svou manželku a jedno dítě ve věku 10 let, pro výpočet byl použit 0,5 až 5 násobek jeho průměrné mzdy. Poplatník si v rámci legislativy své země uplatní daňové zvýhodnění na vyživující manželku a dítě.

Bulharský poplatník i v poslední případové studii zůstává beze změny. V České republice mají poplatníci možnost čerpat kromě slevy na poplatníka i slevu na vyživovanou manželku ve stejné výši 24 840 CZK. Obě slevy mají možnost odečíst od výše své daňové povinnosti. Daňový bonus mohou čerpat pouze ze slevy na vyživované dítě. Dánský poplatník nemá možnost uplatnit si odpočet na vyživovanou manželku, pouze zaměstnanecký odpočet ve výši 7,25 %, do výše 23 800 DKK. Daňové zatížení je tedy stejné jako u poplatníka P1. Naopak oproti poplatníku P2 se jeho daňové zatížení zvýšilo o odpočet připadající pouze pro svobodné rodiče v částce 8 600 DKK. V Chorvatsku má poplatník možnost uplatnit si kromě příspěvků na SZP také osobní příspěvek, dále 50% příspěvek na vyživované dítě a 50% příspěvek na vyživovanou manželku, tedy 26 400 HRK. V Německu se daňové zatížení pro ženatého poplatníka oproti svobodnému poplatníkovi vyživující manželku zvýší o příspěvek na dítě z neúplné rodiny. Poplatník má zde možnost uplatnit si pouze příspěvek na vyživované dítě ve výši 2 208 EUR. Daňové zatížení španělského poplatníka P3 a poplatníka P2 zůstává stejné, sleva na vyživovanou manželku zde není možná.

Graf 4.9 Reálné zdanění poplatníka P3

Zdroj: Vlastní zpracování

Bulharsko zůstává i v poslední případové studii stále beze změn. Poplatníci v České republice mají díky možnosti uplatnění slevy na vyživovanou manželku sníženou daňovou povinnost. Ze slevy na vyživované dítě mohou dokonce i poplatníci čerpat daňový bonus, jak je tomu v případě poplatníka s poloviční a průměrnou mzdou. Dánský poplatník s vyživovanou manželkou je na tom trochu hůře, než svobodný poplatník, neboť přichází o odpočet pro rodiče samoživitele. V Chorvatsku je naopak daňové zatížení ze všech tří fiktivních situací nejnižší, dokonce poplatník s 0,5 násobkem průměrné mzdy dosahuje 0% reálného zdanění, celkové zdanění je o více než polovinu menší než u předešlých případových studií. Německý ženatý poplatník P3 je oproti P2 znevýhodněný a podobně jako

v Dánsku přichází o slevu na dani pro rodiče samoživitele. Ve Španělsku zůstává situace stejná jako u poplatníka P2.

4.3 Dílčí závěr

Tato kapitola se zabývala praktickou komparací osobní důchodové daně fiktivních poplatníků. Nejprve zvlášť ve vybraných zemích Bulharska, Dánska, České republiky, Chorvatska, Německa a Španělska a poté v rámci všech zemí.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo provést deskripci osobní důchodové daně a komparaci daňového zatížení příjmů ze závislé činnosti fiktivních poplatníků v zemích Bulharska, České republiky, Dánska, Chorvatska, Německa a Španělska na základě legislativy platné pro zdaňovací období 2014. Na základě zjištěných znalostí z odborné literatury, internetových zdrojů a zákonů byly provedeny komplexní výpočty za pomoci programu Microsoft Excel. Dosažené výsledky byly graficky zpracovány. Poplatníci byli rozděleni podle příjmů od 0,5 až 5 ti násobku průměrné mzdy tak, aby znázorňovali širší spektrum obyvatelstva. Fiktivními poplatníky byl poplatník P1, tedy bezdětný a svobodný, dále P2 vyživující samostatně jedno dítě a P3 vyživující svou manželku a jedno dítě.

Z komparace daňového zatížení a odlišných legislativ vybraných zemí vyplynulo, že nejvyššího zdanění dosahují dánští poplatníci ve všech fiktivních situacích. V průměru u poplatníka P1 a P3 činí 47,92 %, u P2 potom 45,77 %. Poplatník P1 je nejméně zatížen v Bulharsku ve všech násobcích své průměrné mzdy, v průměru 20,19 %. V 0,5 násobku mzdy je na tom mnohem lépe poplatník ve Španělsku, poté v České republice. Poplatník P2 je opět nejméně zatížen v Bulharsku, ačkoliv zde není možnost uplatnění odpočtů. Příjmy poplatníka P3 jsou celkově nejméně zatíženy 20,16% daní v České republice, daňové zatížení bez příspěvků SZP je však nejnižší v Bulharsku.

Rovná sazba daně je uplatňována pouze v České republice a v Bulharsku, kde dále daňové zatížení jako jediné od 2,5 násobku průměrné mzdy s růstem příjmů klesá. Příčinou této skutečnosti jsou limitované částky na povinné příspěvky sociálního zabezpečení. Z důvodu absence jakýkoliv odvodů je zdanění do 2,5 násobku v konstantní výši. Ostatní země využívají progresivního zdanění. K největším 37,75% výkyvům v reálném daňovém zatížení mezi 0,5 a 5 ti násobkem průměrné mzdy dochází ve Španělsku, kde celkové zatížení je s maximálními příspěvky na povinné sociálního zabezpečení o něco nižší. V Dánsku zvyhodňují sociální situaci poplatníků pouze speciálním 7,25% zaměstnaneckým odpočtem, jehož maximální hranici lze svobodným rodičům navýšit z 23 800 DKK o 8 600 DKK. Poté kromě Bulharska je možné ve všech zemích uplatnit odpočet na vyživované dítě, v Německu rovněž jako v Dánsku dále existuje odpočet pro svobodné rodiče. Příspěvek na vyživovanou manželku je možný pouze v České republice a Chorvatsku. U poplatníků P2 a P3 se reálné daňové zatížení v České republice stává záporným v případě 0,5 násobku průměrné mzdy. Se slevou na manželku lze dosáhnout daňového bonusu i v případě průměrné mzdy, zápornou

daň však lze čerpat pouze ze slevy na dítě. Ve Španělsku všichni poplatníci s 0,5 násobkem průměrné mzdy odvádějí pouze příspěvky na SZP, převyšující slevu na dani není možné dále čerpat, stejná situace nastává v Chorvatsku v případě fiktivních poplatníků P2 a P3.

Přínosem této bakalářské práce je přehledná komparace a deskripce osobní důchodové daně ve vybraných zemích. Dosažené výsledky mohou posloužit pro pedagogické účely a zároveň fyzickým osobám, které se rozhodnou pracovat v zahraničí.

Seznam použité literatury

Knihy

1. HOLMAN, Robert. *Dějiny ekonomického myšlení*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 539 s. ISBN 80-717-9380-9.
2. HOLMAN, Robert. *Základy ekonomie: pro studenty vyšších odborných škol a neekonomických fakult VŠ*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 372 s. ISBN 978-80-7179-890-3.
3. JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 2. vyd. Praha: Grada, 2013. 342 s. ISBN 978-802-4743-868.
4. KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
5. MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2014: úplná znění platná k 1. 1. 2014*. Praha: Grada, 2014. 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.
6. MUSGRAVE, Richard a Peggy MUSGRAVE. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Management Press, 1994. 581 s. ISBN 80-856-0376-4.
7. SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2014*. Amsterdam: IBFD, 2014. 1 026 s. ISBN 978-90-8722-241-3.
8. ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
9. ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde Praha, 2013. 386 s. ISBN 978-80-7201-925-0.
10. VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX, 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

Internetové a ostatní zdroje

11. EINKOMMENSTEUERGESETZ. *Juris BMJ*. [online]. 22. 12. 2013 [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.gesetze-im-internet.de/>.
12. CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook*. [online]. 31. 12. 2013 [cit. 2014-01-06]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>.

Seznam zkratek

ATR	Celkové daňové zatížení
BGN	Bulharský lev
CZK	Koruna česká
ČR	Česká republika
DKK	Dánská koruna
DPH	Daň z přidané hodnoty
ETR	Reálné daňové zatížení
EU	Evropská unie
EUR	Euro
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
HRK	Chorvatská kuna
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
R	Daňový výnos
SZP	Sociální a zdravotní pojištění
T	Sazba daně
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZTP/P	Zvlášť tělesně postižený s průvodcem

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. 5. 2015

Hana Meislová

Seznam příloh

Příloha č. 1	Výpočet daňového povinnosti a čisté mzdy poplatníků s příjmy na úrovni průměrné mzdy v Bulharsku
Příloha č. 2	Výpočet daňového povinnosti a čisté mzdy poplatníků s příjmy na úrovni průměrné mzdy v České republice
Příloha č. 3	Výpočet daňového povinnosti a čisté mzdy poplatníků s příjmy na úrovni průměrné mzdy v Dánsku
Příloha č. 4	Výpočet daňového povinnosti a čisté mzdy poplatníků s příjmy na úrovni průměrné mzdy v Chorvatsku
Příloha č. 5	Výpočet daňového povinnosti a čisté mzdy poplatníků s příjmy na úrovni průměrné mzdy v Německu
Příloha č. 6	Výpočet daňového povinnosti a čisté mzdy poplatníků s příjmy na úrovni průměrné mzdy ve Španělsku